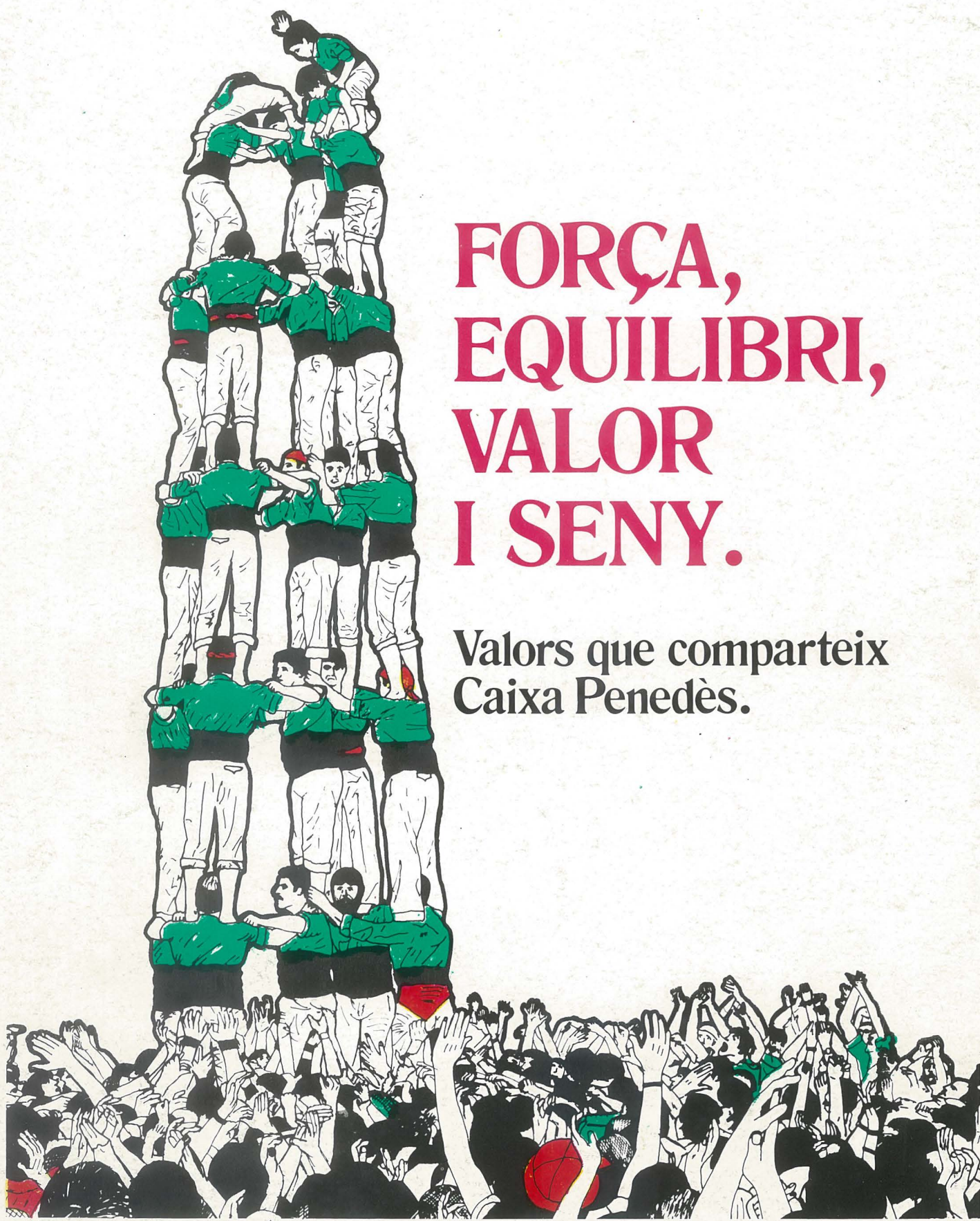

EL FIGAROT

FORÇA, EQUILIBRI, VALOR I SENY.

Valors que comparteix
Caixa Penedès.

Caixa Penedès

EL FIGAROT

BUTLLETÍ DELS CASTELLERS DE VILAFRANCA Segona època. n.º 4 - Octubre del 1987

El nostre tres de nou

FOTO J. MIOCHE

**JO, LOCUTOR DE RÀDIO
(31 d'agost de 1987)**

Bon dia, Vilafranca.
De moment, res de nou.
El temps és bo: no plou.
A més a més no es mou
ni la més fràgil branca.
Som al rovell de l'ou
casteller. I què s'hi cou?
Bé ho deveu saber prou:
allò que encara ens manca:
bastir un castell de nou.
Ja la Colla s'hi embranca!
Serà negra o bé blanca
la sort? Qui no es commou,
quin respir no s'estanca
quan hom veu que poc manca
per traspasar la tanca?
Ail, si el cor se'm remou,
la veu se m'entrebanca...
Més, Déu meu, quin renou!
ja els «verds» de Vilafranca
trenquen un altre jou
que l'anxaneta clou,
i amb preciosa tanca
puix no és pas cama ranca,
el cim del TRES DE NOOOOOOOOU!!!

Antoni Massanell i Esclassans
19 d'octubre de 1987

SI TOTS ELS COTXES LI SEMBLLEN LA MATEIXA HISTÒRIA, VINGUI A PROVAR EL PEUGEOT 309

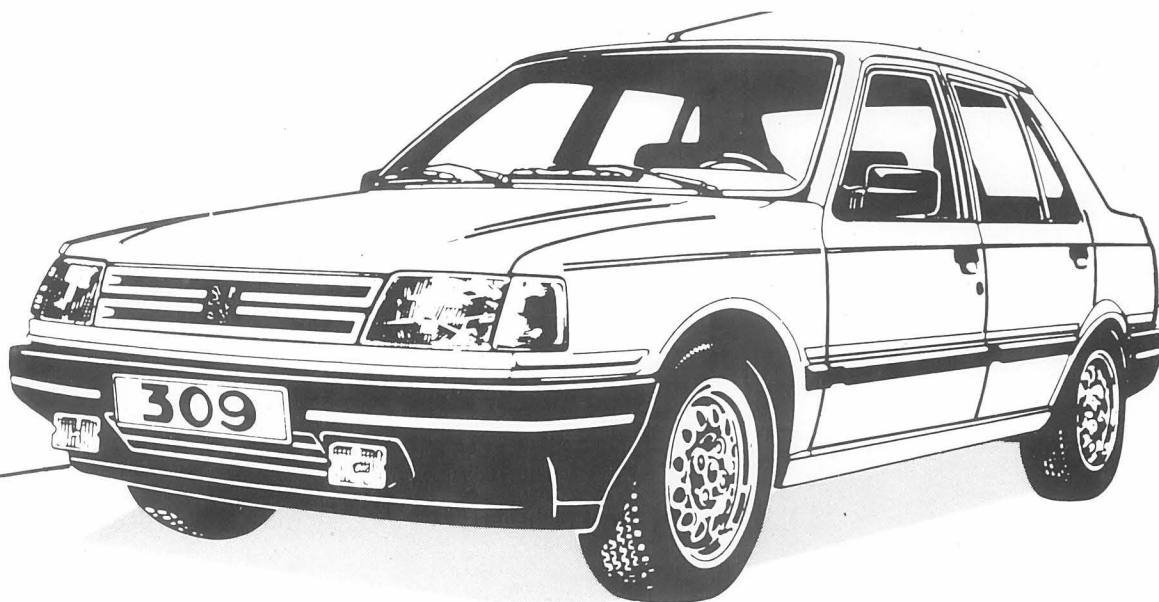
Oblidi durant uns minuts tot el que sap d'automòbils. I vingui, amb la ment oberta, a provar el Peugeot 309. Senzillament, un nou estil de cotxe. Un nou estil de conducció. Per la potència i elasticitat dels seus motors. Pel seu alt nivell de tecnologia pràctica. Pel seu complet equipament i ampli interior. I perquè el seu confort no s'acaba a les dues places davanteres.

Peugeot 309. Un cotxe que mereix ser viscut a fons. Perquè Vostè i la seva família no es mereixen menys.

Sigui benvingut. I vingui a convèncer-se que Peugeot 309 és una altra història.

 PEUGEOT 309

ÉS UN ALTRA HISTÒRIA

Talleres Auto-Tractor, S. A.

Comerç, 3

 8902411 - 8902932

VILAFRANCA DEL PENEDES (Barcelona)

El seu concessionari **PEUGEOT TALBOT**

Edita: Colla Castellers de Vilafranca

Estatge Social: General Prim, 11 - Vilafranca - Aptat. correus 313

Consell de Redacció: Toni Miralles, Joan Roig, Biel Senabre

Col.laboren en aquest número: Joan Bosch, Josep Gracia, Josep M.ª Llop, Eloi Miralles, Josep Miret.

Col.laboracions especials: Josep M.ª Balcells, Joan A. Benach, Josep Galofré, Lluís Mas, Emili Miró, Oriol Rossell, Josep M.ª Santacana, Antoni Sabaté i Mill, Joan Solé i Bordes.

Els articles no signats són responsabilitat de la redacció

Col.laboradors fotogràfics: J.M.ª Petrus, Josep A. Esteve, J.M. Aguilar, Josep Torner, Josep Rovira.

Foto de la portada: Fèlix Miró.

Amb la col.laboració de la Diputació de Barcelona.

Fotocomposició, fotolits, muntatge i impressió: Gràfiques Kerpe
Dip. L.B. 29.663/86

Editorial

Un castell de tot un poble

A l'Editorial de l'últim número de «**El Figarot**» assenyalàvem que, per passar la ratlla que separa els castells de vuit dels de nou, ens calia molt de treball col·lectiu i, a la vegada, necessitàvem el suport de l'afició vilafranquina i penedesenca. Al cap d'un mesos d'haver exposat aquesta idea, els fets han demostrat que no anàvem pas gaire errats.

Pensem que a la darrera Festa Major es van fer paleses dues coses: d'una banda, que el treball rigorós i constant obté el seu fruit, sobretot si va acompanyat d'una planificació encertada i d'una unió entre tots els components del col·lectiu, cosa que de vegades costa de dur a la pràctica. A part d'això, creiem que el dia 31 es va demostrar més que en cap altra ocasió que, per arribar allà on som ara, és imprescindible el suport de tota l'afició, suport que no ens va faltar a la plaça, encara que ens hauria agradat notar-lo

més als últims assatjos abans de la Festa Major. De totes maneres, és aquest recolzament de l'afició a la plaça el que ens permet parlar d'un castell de tot un poble.

Aquests dos aspectes que es van conjuntar el dia de Sant Fèlix, i sobretot el de Sant Ramon, s'han de reforçar i refermar d'ara en endavant si pretenem continuar sent una colla que aixeca castells de nou. I això s'ha de demostrar ja en els compromisos més pròxims. Creiem que la feina realitzada per tots és important, però ara hem de girar full i iniciar una nova etapa, la de la consolidació. I aquest nou repte que tenim al davant es guanyarà, ben segur, si tornem a fer convergir els esforços de tots en una sola direcció.

Per la nostra part, només ens cal afegir que confiem que les nostres paraules tornin a ser premonitòries.

Carles Domènech: «Cadascú al seu lloc, tothom és una mica un cap de colla»

Els qui coneixem una mica en Carles Domènech sabem que és un home de conviccions i que una d'elles és passar desapercbut, és a dir, que no li agrada destacar o tenir, en certa manera, protagonisme. Per això, en un principi li feia una mica de recança que li féssim l'entrevista. Deia que l'èxit del tres de nou és de tot l'equip, el gran equip que és la colla i que tots nosaltres entrem dins un mateix protagonisme. De cap de colla, però, només en tenim un, i és a ell a qui correspon en un primer terme l'èxit o el fracàs. En aquest cas tots sabem que es dona la primera circumstància i l'hem convençut perquè ens faci cinc cèntims de la seva opinió.

La primera pregunta ens sembla gairebé obligada, què se sent quan s'és un cap de colla de nou?

Una gran satisfacció interior, que suposo que comparteixen tots els castellers i la gent de la vila en general. D'altra banda, una responsabilitat que crec que ha de ser assumida per tots els membres de la colla, perquè penso que, cadascú al seu lloc, tothom és una mica cap de colla.

Parlem del procés que ha menat al castell de nou. Què va fer decidir de deixar de banda el quatre de nou i preparar el tres?

Sobre el paper, el tres de nou és un castell que presenta un muntatge més senzill, però, a la vegada, és més difícil de defensar i, per tant, el risc de caure és més gran. En canvi, l'estructura del quatre de nou és més complicada, a l'hora de muntar-lo, però al mateix temps té més equilibri i això fa que no caigui tan fàcilment. Tenint en compte tots aquests elements, a començament de temporada la comissió tècnica vam pensar que, amb el potencial que hi havia a la colla, era millor prendre preferentment l'opció del tres de nou.

«Quan la tècnica decideix de tirar un castell és perquè hi veu moltes possibilitats»

El primer intent que vam realitzar aquest any va ser a Màrtirs Street. Què se'n va treure, d'aquesta experiència?

Principalment, que a l'hora de tirar castells tan grossos no s'ha d'anar amb tanta precipitació, ja que són intents molt arriscats que requereixen temps per tractar-los i fer la feina amb calma. D'altra banda, es van notar alguns errors tècnics al moment d'enlairar el castell, tot i que hi havia menta-

Un cap per a una colla de nou

El Carles Domènech i Soler va néixer el 21 de desembre del 1936. Molt popular ja a la seva primera joventut per la notable força i corpulència, que el distingia en qualsevol activitat de les moltes en què participava, va arribar a ser conegut i admirat també de tots, grans i petits, en una faceta completament diferent: la d'interpretar fabulosament bé el personatge còmic central als popularíssims Pastorets que, en els anys cinquanta, s'interpretaven a l'Acció Catòlica.

Va ser també dins el moviment de la J.O.C., que en aquella època era molt ampli a Vilafranca, que Carles Domènech, com una activitat més, organitza uns quants nois que van a fer números de falcons i pilars a les vetllades anuals.

Integrat a la colla de Vilafranca, puja ja als anys 1957, 1958 i 1959 a gairebé tots els castells, i primordialment als pilars de cinc. Era també participant permanent a totes les tertúlies i xerrades castelleres que, tot passejant per la Rambla, manteníem durant els hiverns els afeccionats més incondicionals.

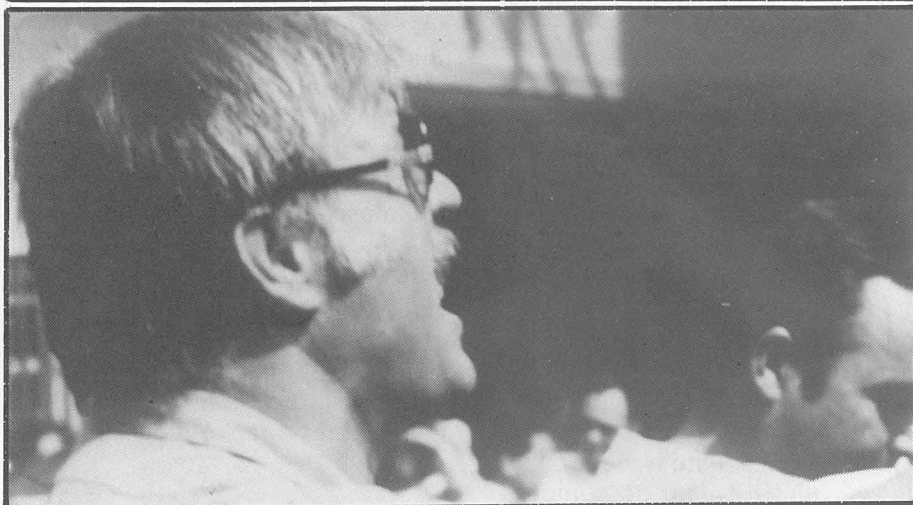
Quan a finals del 1959 un grup de quasi adolescents vam endegar la colla de Falcons, vam acudir des del principi a demanar al Carles l'assessorament i entrenament, cosa que va fer viable el grup i va contribuir a l'èxit de l'empresa que, tan sòlidament cimentada, porta quasi vint-i-nou anys de destacada existència.

Líder de les noves generacions castelleres, és nomenat cap de colla i porta aquest càrrec amb una gran responsabilitat durant les temporades del 1960 i del 1961. S'aixequen amb regularitat els castells de set i es fan intents de la torre de set el 31 d'agost. Aquest era el dia màxim de les nostres exhibicions en aquells anys, en què no se sortia a actuar per Sant Fèlix, cosa que va durar fins al 1965, quan es va carregar al primer intent el cinc de set. En aquest castell, el Carles parava a segons al pilar del mig.

Més tard, va pujar a les primeres torres de set (1969) i de vuit (1974), així com a tots els quatres de vuit (carregat el 1969 i descarregat el 1971) i als tresos de vuit (carregat el 1972 i descarregat el 1974).

A finals del 1974 és elegit una altra vegada cap de colla en una molt participada i constructiva assemblea, que tots els antics recordem, celebrada a Cal Bolet. En aquesta nova etapa, es consoliden els castells de vuit i s'amateuritza i es dignifica totalment la colla. També s'emprèn la consolidació de l'entitat amb l'eina bàsica que suposava tenir un local propi com el nostre casal de Cal Figarot, que va obrir la porta a noves fites castelleres com el cinc de vuit (1985) i el GRAN CIM, el tres de nou (1987), que ha portat la colla a la mitològica màxima galàxia dels CASTELLS DE NOU.

J. Miret

El Carles Domènech creu que és tota la colla la que aixeca els castells i que, per tant, els èxits pertanyen a tot l'equip.

lització i convenciment que es podia aconseguir. En aquest sentit, vull deixar clar que quan la comissió tècnica decideix de tirar un castell és perquè hi veu moltes possibilitats, si no és així es deixa córrer; mai no tirem un castell sense unes garanties màximes.

Després de Màrtirs, vam tornar a aixecar el tres de nou per Sant Fèlix, encara que tampoc vam assolir-lo. Vam haver d'esperar vint-i-quatre hores. Quan i per què es va decidir de tornar a tirar el castell el dia 31?

Durant la processó del dia de Sant Fèlix, els components de la comissió tècnica, veient com havia anat l'intent del migdia i després de posar-nos d'acord amb la canalla, vam creure que valia la pena de tornar-ho a intentar l'endemà, cosa que va ser ràpidament acceptada per tota la colla.

Quins problemes tècnics es van presentar a l'hora d'encarar l'intent?

Els normals en un castell de nou. Hem de tenir en compte que en un tres de nou intervenen molts factors i que és complicat de conjuntar-los.

«Per arribar al quatre de nou és imprescindible la col.laboració de tothom»

Centrem-nos ara en el castell en si. Com el vas veure mentre s'enlairava i què recordes dels moments en què es va carregar?

Jo estava convençut que el teníem i vaig veure que pujava bé. De totes maneres, un cop estudiat el vídeo, he comprovat que es van perdre vuit o nou segons pel nerviosisme del moment, i això va repercutir en la resistència de tots els castellers. Quan es va coronar, evidentment, vaig sentir molta alegria i penso que el podem tornar a repetir.

Quins són els col.laboradors més directes que has tingut en la preparació d'aquest castell?

Tota la tècnica, incloent-hi el Joan Bolet, i la colla en pes.

Creus que hauria estat un altre el ressò que hauria tingut el tres de nou si s'hagués aconseguit el dia 30?

Lògicament, perquè Sant Fèlix és la diada forta de la Festa Major i

una de les jornades claus del calendari casteller. Per tant, tot i que estic molt satisfet d'haver-lo aconseguit el dia 31, hauria preferit de fer-lo el dia 30.

Per acabar, mirem una mica de cara al futur. Quin camí ha de seguir la colla per continuar a la

categoria d'honor?

Cal que tothom hi posi molt de treball i molt d'esforç, ja que tots sabem que els castells es fan a base d'hores i hores d'assaig. Per altra part, em sembla que és important de remarcar la necessària col·laboració del poble, tant

als assatjos com a la plaça.

Com cal, doncs, plantejar el que queda de temporada?

S'ha de descarregar el quatre de nou el dia 1 de novembre i, per arribar a aquesta fita, vull tornar a destacar el fet que és imprescindible la col·laboració de tothom.

Sobre el tres de nou, de prop i de lluny

L'entusiasme que els **castells de nou** desperten en l'ànim dels castellers i del públic espectador és senzillament indescriptible. Davant un espectacle semblant les paraules queden curtes. No té res d'estrany que als ulls de tothom els **castells de nou** -un **tres de nou**- aparegui sempre com una conquesta suprema: una conquesta insegura i fugaç, vista i no vista. La grandesa -o misèria- d'aquesta mena de castells fora de sèrie consisteix en el fet que no se sap mai quan els tornareu a veure, si és que alguna vegada s'escau que els poden repetir.

Dic això pensant, naturalment, en el **tres de nou** que els castellers de Vilafranca van carregar el migdia-tarda del 31 de l'agost passat a la plaça de la vila. He escrit **van carregar**, i no **van fer**, amb el ple convenciment que el **descarregar**, a hores d'ara, és una realitat potencial de la qual no hi ha qui en dubti.

Penso, també, que és precisament durant aquest decenni dels vuitanta quan es compleixen cent anys de les actuacions històriques, a Vilafranca, realitzades per les dues colles de Valls, **la nova** i **la vella**; període de castells llegendaris, potser no tan llarg -14 anys- com s'ha arribat a dir, del 1875 al 1889. Emparat en un marge prudencial d'error, em permeto dir que els meus comptes no donen per tant: no passen dels 10 anys. Vegem-ho.

El programa oficial de la festa major de 1877 anunciava els actes dient: «Habrà dos numerosas cuadrillas de **Xiquets de Valls** que ejecutarán sus difíciles castillos, entre otros el de NUEVE PISOS -així, amb majúscules-, no visto desde **años en esta villa**»

(el subratllat és meu). D'atendre'ns a aquesta afirmació categòrica del programa, haurem de convenir que la bona ratxa castellera va començar, almenys a Vilafranca, no el 1875 sinó el 1877. Fins aquest punt només s'ha parlat de promeses, certament: però, acabades les festes, el lletraferit integral i il·lustre gasetiller de cal Cames i Ulls donava compte del que havien fet les dues colles -les «cuadrillas» dels nostres pecats- en aquests termes: «Admiramos mucho los trabajos ejecutados por las cuadrillas dels **Xiquets de Valls** que, acompañados por los aficionados de esta villa, nos hicieron ver los castillos de **nueve pisos**, la **torre de ocho**, el **pilar de siete** y todo cuanto hasta hoy ha llegado a hacerse en aquel ramo, con una limpieza admirable». Això per un costat. Pel que fa a l'altre límit, el 1889, direm que ens sembla una data massa avançada. L'any 1888, en plena fil·loxera, la festa major es va haver de celebrar sense administradors i sense cap altra representació del tipisme folklòric que la dels gegants i el drac. Per tant, és molt possible que el període gloriós dels grans castells no anés més enllà dels 10 anys que transcorren del 1877 al 1887.

Els castells més extraordinaris d'aquella dècada famosa són els que corresponen als anys 1877, 1880, 1881, 1882, 1884 i 1885. De tots ells, n'existeixen referències fefaents. Per exemple: el 1880 les dues colles van ser retribuïdes amb 650 pessetes, més una gratificació de 150, per haver aixecat i desmuntat els **quatre de nou** «con limpieza y aplomo nunca vistos», segons es fa constar en l'estat de comptes corresponent; el pilà de vuit co-

rrespon a 1881; el 1884 es distingí per les **torres de nou**, i el 1885 per la sèrie de **castells de nou** aixecats els dies 21 i 22 de novembre, data en la qual es celebrà la festa major per raons preventives d'higiene pública.

Tampoc no podem passar per alt el comentari que ens suggereix l'expressió «los aficionados de esta villa» que figura en la gasetilla vuitcentista transcrita més amunt. És perfectament lícit d'imaginar que aquells «aficionados» d'ahir són els precursors dels castellers del **tres de nou** d'enguany. De molts d'ells ens han arribat els seus noms a través d'una tradició escrita que ara ens plau de continuar: el Ribera, el Magí Cartié, el Pirro Basques, els quatre germans Tiesso, el Pere Trabes, etcètera, entre d'altres no menys notoris; tota una arcaica aristocràcia castellera que aglutinava els partidaris acèrrims de cada una de les dues colles vallenques, en tot moment disposats a donar un cop de mà, moltes vegades decisiu, als castells del seu bàndol preferit.

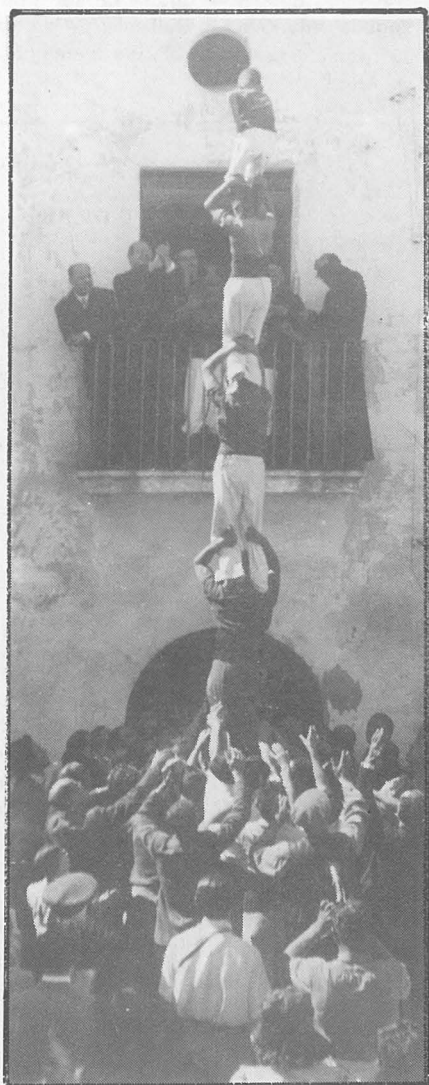
La creixent proliferació de colles en les distintes localitats catalanes ens fa avinent que vivim en una altra època. Sóc incapaç de jutjar, entre altres raons perquè en aquest joc ningú no m'ha donat cartes, si això és bo o no. Sols diré que igual es pot pecar per massa que per poc i que el que es guanya en extensió es perd en intensitat. Sigui com sigui, i al marge de tot exclusivisme, els del camp de Tarragona, especialment els de Valls i els de Vilafranca, si Déu vol, sempre tindran dret a ranxo a part.

A. Sabaté Mill

Els primers castells aconseguits per la colla

El tres de nou completa 39 anys d'història castellera

L'alegria, satisfacció, joia, plaer i tots els sinònims que se'ns poden acudir, són aplicables a l'estat d'ànim de la nostra colla, després de la consecució del primer tres de nou amb folre. Tenim la certesa, que els qui integraven la colla l'any 1949, van sentir la mateixa sensació en carregar la primera torre de sis. En el decurs dels anys hem tingut la joia de celebrar la consecució de tota una munió de castells, que en el seu moment van ser una fita per a nosaltres. Creiem que és aquest un bon moment per recordar-los. El procés d'aconseguir totes les fotografies ha estat complex, i no s'ha vist compensat del tot. Malauradament ens manquen la primera torre de sis, aconseguida al Corpus del 1949, i el quatre de set amb l'agulla, carregat l'agost del 1953 i descarregat un any després. Agraïm als possibles afeccionats que disposin d'aquestes fotografies que ens les fessin arribar a fi de treure'n còpia i completar l'arxiu de la colla. La torre de sis i els dos quatsres de set amb l'agulla que reproduïm no corresponen als carregats per primera vegada.

14 de setembre del 1948, pilar de cinc (al balcó), Sant Cugat (Festa Major)

16 de juny del 1949, torre de sis, Vilafranca del Penedès
La foto correspon al 31 d'agost del 1949

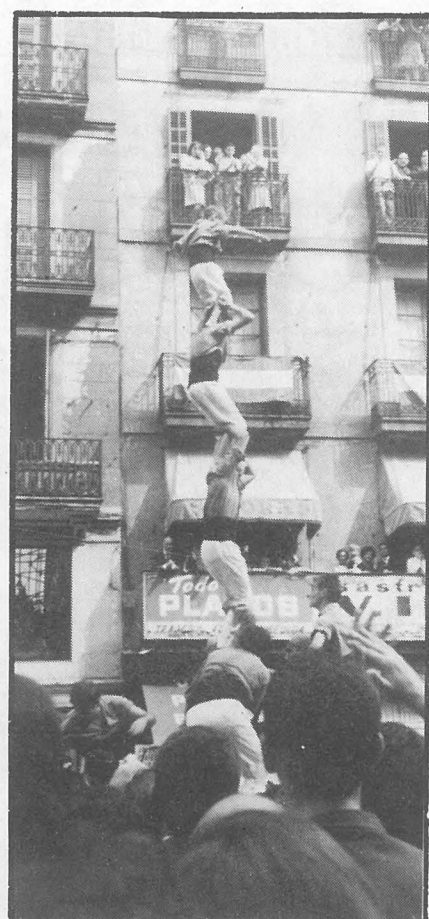
31 d'agost del 1949, quatre de set, Vilafranca del Penedès (Festa Major)

31 d'agost del 1949, tres de set,
Vilafranca del Penedès (Festa Major)

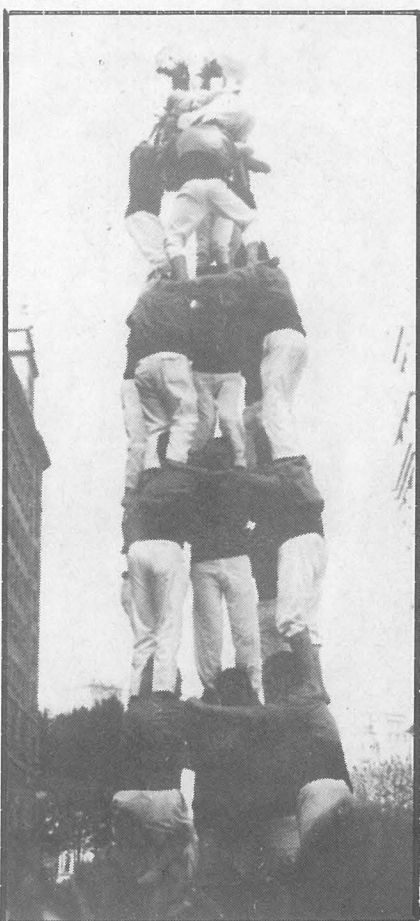
31 d'agost del 1953, quatre de set amb
l'agulla carregat, Vilafranca del Penedès
(Festa Major)
La fotografia correspon al 31 d'agost del
1964

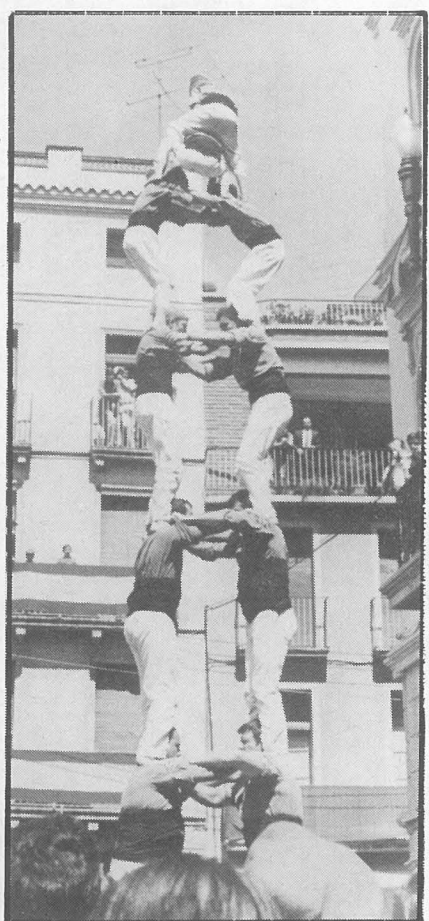
5 d'agost del 1954, quatre de set amb
l'agulla, Vilanova i la Geltrú
La fotografia correspon al 25 de setembre
del 1964

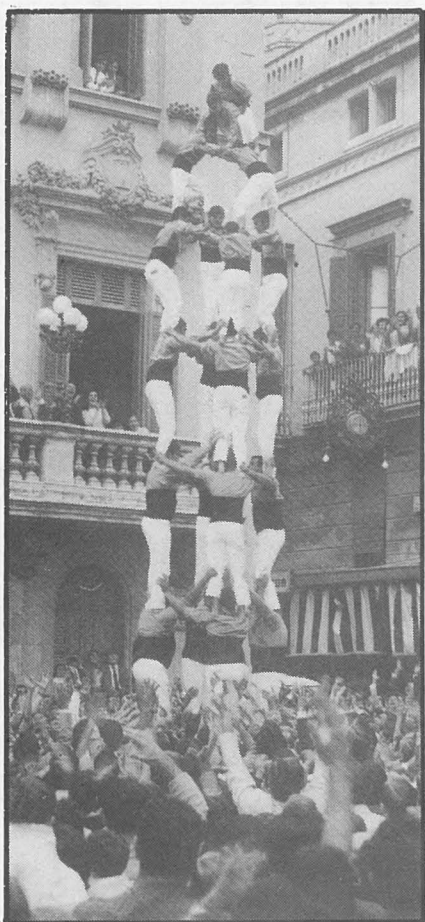
30 d'agost del 1965, cinc de set carre-
gat, Vilafranca del Penedès (Festa Ma-
jor)

26 de setembre del 1965, cinc de set,
Barcelona (Concurs Jorba)

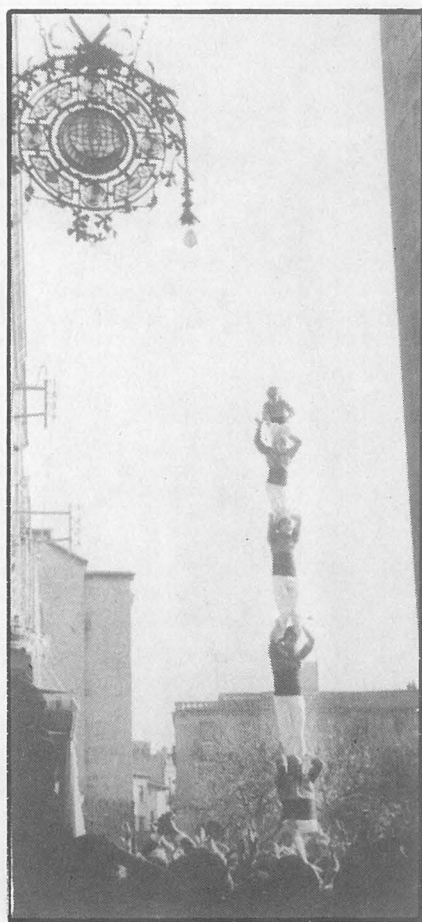
24 d'agost del 1969, torre de set,
Igualada (Festa Major)

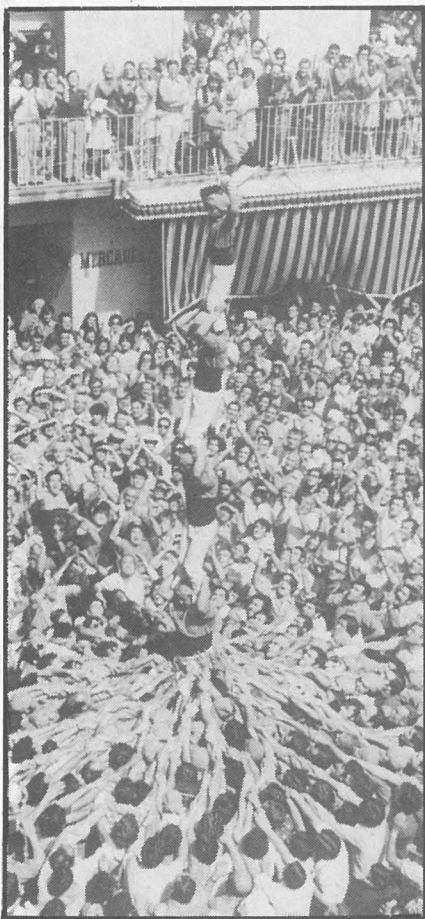
12 d'octubre del 1969, quatre de vuit carregat, Vilafranca del Penedès (Festa de la Colla)

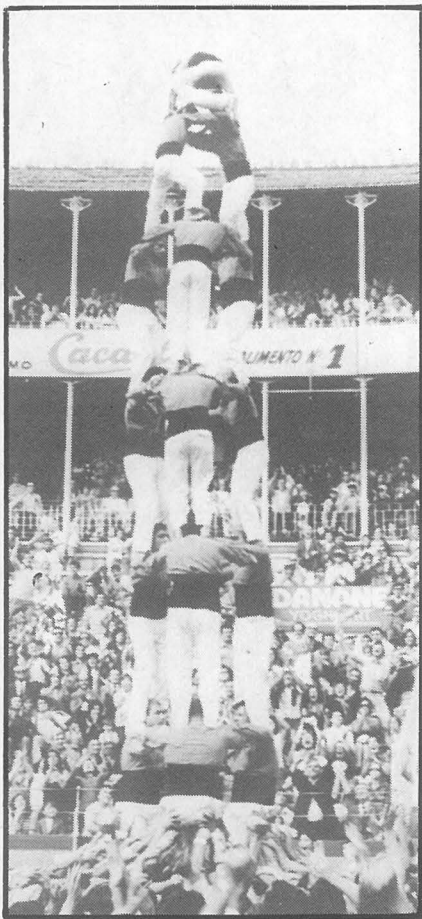
30 d'agost del 1971, quatre de vuit, Vilafranca del Penedès (Festa Major)

19 de desembre del 1971, pilar de sis carregat, Vilafranca del Penedès (sortida expressa)

30 d'agost del 1972, pilar de sis, Vilafranca del Penedès (Festa Major)

1 d'octubre del 1972, tres de vuit carregat, Tarragona

12 d'octubre del 1973, torre de vuit carregada, Vilafranca del Penedès (Concurs Quer)

25 de novembre del 1973, tres de set aixecat per sota, Vilafranca del Penedès (Festa de la Colla)

30 d'agost del 1974, tres de vuit, Vilafranca del Penedès (Festa Major)

17 de novembre del 1974, torre de vuit, Vilafranca del Penedès (Festa de la Colla)

30 d'agost del 1985, cinc de vuit, Vilafranca del Penedès (Festa Major)

31 d'agost del 1987, tres de nou carregat, Vilafranca del Penedès (Festa Major)

FOTO J. ROVIRA

Joan Puné

El camí cap els castells de nou

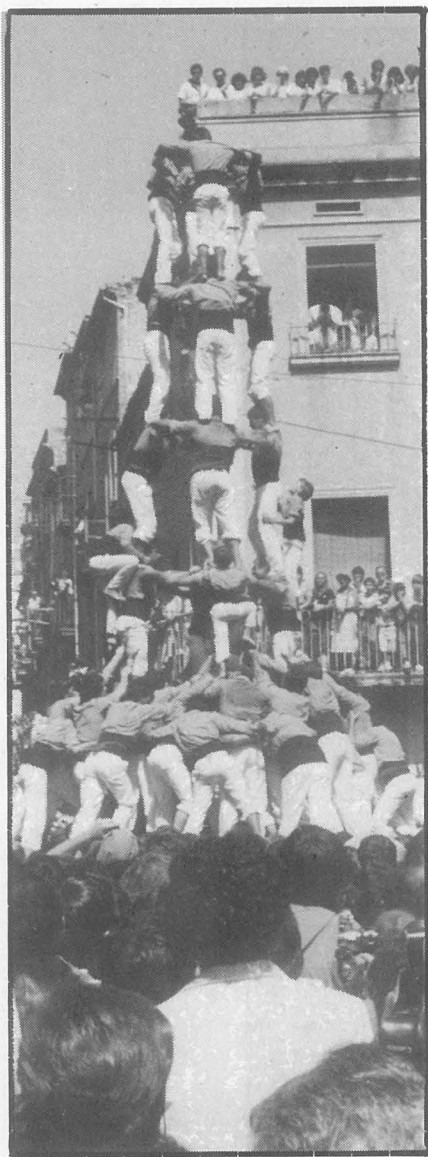

El dia de Sant Ramon del 1987, la colla dels Castellers de Vilafranca va aconseguir per primera vegada un castell de nou. Aquesta és una afirmació que no agafarà ningú per sorpresa perquè, qui més qui menys, tothom encara té a la memòria els moments viscuts aquell dia. Però, a més d'aquestes imatges, el que no hem d'oblidar tampoc els components de la colla és que el tres de nou del dia 31 és el fruit del treball realitzat anteriorment als assatjos i de la superació dels contratemps i de les desil·lusions.

En aquest article, girem la vista enrera i fem un breu repàs de tots els intents de castells de nou que hem tirat abans d'assolir el primer. Som conscients, en aquest sentit, que potser és un xic arbitrari el fet de cenyir aquesta història als intents de quatre i de tres de nou, ja que aquests s'han pogut realitzar a partir del treball dut a terme amb els castells de vuit. Tot i aquesta constatació, hem pensat que es bo de recordar aquí l'esforç previ al castell, concretat en les diferents fotografies que vénen tot seguit.

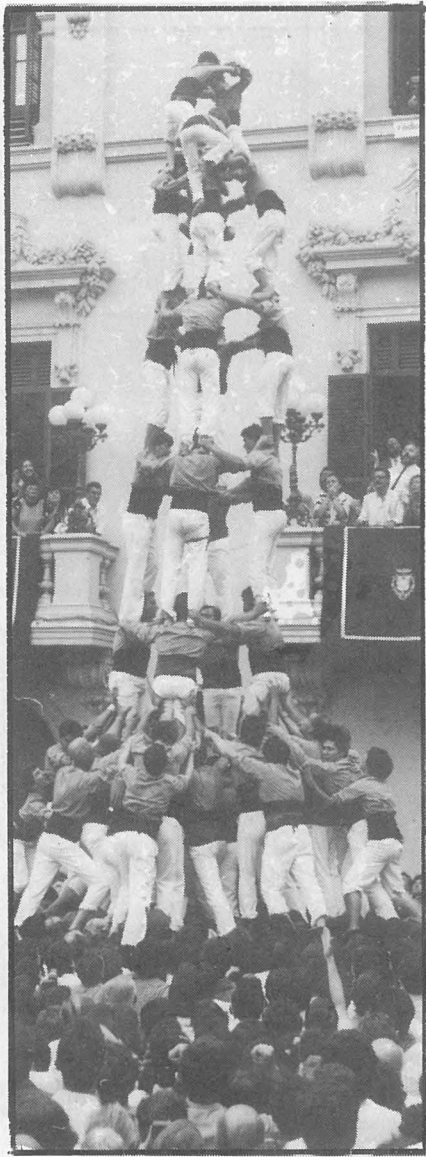
I precisament iniciem aquest reportatge amb una imatge que reflecteix tot el que hem exposat fins aquí: l'assaig anterior a la Festa Major en què vam col·locar sisens, cosa que demostrava que es tenia el castell.

El quatre de nou planta cara

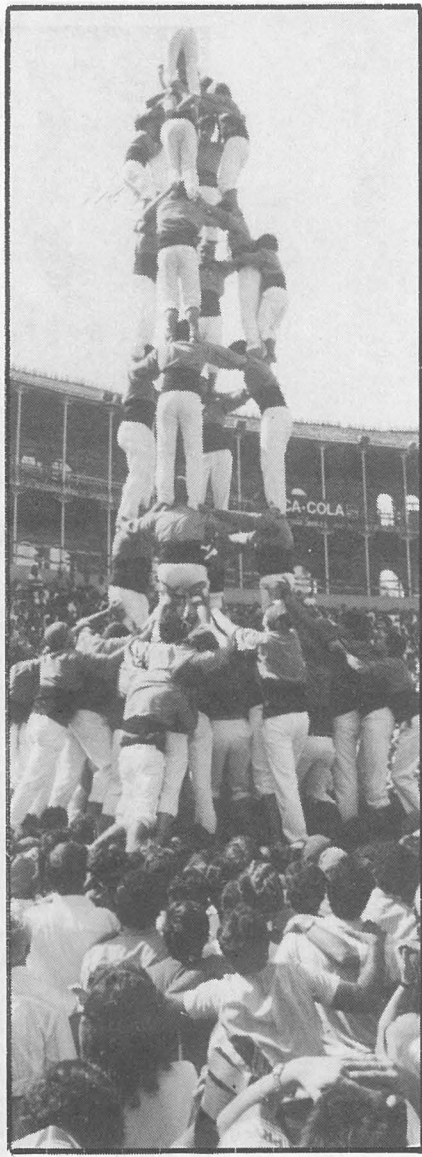
La falta de convicció va malmetre el primer intent.

El dia de Sant Fèlix de l'any 1985 es va tirar el primer intent de castell de nou, en aquest cas va ser el quatre. En una entrevista publicada a «**El Figarot**» (número 1), J. Miret i J. Galofré comentaven així el castell: «Un cop a la plaça, va faltar la convicció necessària. Tot i així es va tirar molt enlaire. Va caure, però no es va fer mal ningú i es va sortir de la plaça amb la idea que s'havia posat la primera pedra del quatre de nou. La qüestió del peu i del folre va anar molt bé, la gent va poder treballar bé dalt del folre i, en general, tothom s'adonà que es podia fer». Aquella mateixa diada, la colla va descarregar per primera vegada el cinc de vuit.

Els intents del dia de Sant Fèlix de l'any passat van anar molt amunt, però hi va haver massa nervis.

El quatre de nou va ser l'objectiu de l'any passat. El dia de Sant Fèlix es van fer dos intents, el segon dels quals va arribar a posar dosos i tenia l'anxaneta i l'aixecador a l'esquena d'aquests. A l'entrevista abans esmentada, s'analitzaven així les dues proves: «El primer intent va caure inversemblantment. No va arribar tan enlaire com s'esperava. Va ser una caiguda típica dels Castellers de Vilafranca: excés de nervis, la tensió del moment, tot plegat va fer anar el castell per terra. (...) El segon intent es tractava d'un castell de circumstàncies, amb un sisè no titular, un dos nou i un anxaneta d'estrena. Tot i això el castell va anar molt enlaire».

El quatre de nou de Tarragona va venir influenciat per la torre de vuit anterior.

El dia 28 de setembre del 1986, al concurs de Tarragona, es va tirar un altre intent de quatre de nou. Tanmateix, uns moments abans no s'havia pogut descarregar la torre de vuit, i això va fer que els nervis tornessin a aparèixer. Aquest fet era destacat en el comentari publicat a «**El Figarot**» i referit anteriorment: «El castell va venir condicionat per les dues inesperades caigudes de la torre de vuit. (...) Els nervis van tornar a aparèixer i, a més, no es podia exigir a uns nanos que havien caigut dues vegades de la torre que fessin més del que van fer. (...) Si no hagués caigut la torre, hauríem fet un segon intent de quatre de nou i aleshores l'hauríem carregat».

El tres ens obre les portes dels castells de nou

El tres de nou de Màrtirs va servir de prova per a la Festa Major.

Quan va començar aquesta temporada es va tornar a plantejar el fet d'assajar els castells de nou. Però aquesta vegada els intents van anar encaminats a aconseguir el tres de nou. La primera vegada que es va tirar el castell va ser a la festa de Màrtirs Street ja que es volia fer una prova abans de la Festa Major. El castell va pujar bé fins a sisens però, en entrar els dosos, van sorgir problemes, causats en bona part una altra vegada pels nervis. No es va poder carregar, però es va aconseguir d'agafar experiència perquè no hem d'oblidar que aquest era el primer intent de tres de nou que es feia. «Que Sant Fèlix hi pugui més», s'escrivia des d'un setmanari vilafranquí i, efectivament, tothom va quedar pendent del dia 30 d'agost.

Per Sant Fèlix es va desmuntar el castell per problemes amb la canalla.

Si el mes d'agost va començar fort per a la colla, el final no va ser menys i va oferir grans diades. Lògicament, les esperances de veure coronar un castell de nou se centraven en el dia de Sant Fèlix i als assatjos de la setmana abans de la Festa Major s'havia tornat a treballar el tres. Així s'arriba a l'actuació de la plaça. A la tercera ronda es tira un altre cop el tres de nou. El castell puja molt bé i arriba fins a sisens d'una manera perfecta, però a causa del desenvolupament general de la diada la canalla decideix de no pujar i el tres de nou s'ha de desmuntar quan tothom hi veia moltes possibilitats. Tot i amb això, a la tarda, i a suggeriment inicial de la canalla mateixa, es decideix de tornar a intentar-ho l'endemà.

A la tercera va anar la vençuda.

El dia 31 d'agost del 1987, diada de Sant Ramon, els Castellers de Vilafranca vam carregar el tres de nou amb folre i, d'aquesta manera, s'aconseguia de passar a la categoria de colles de nou. Culminava així tot un camí d'esforç i de superació.

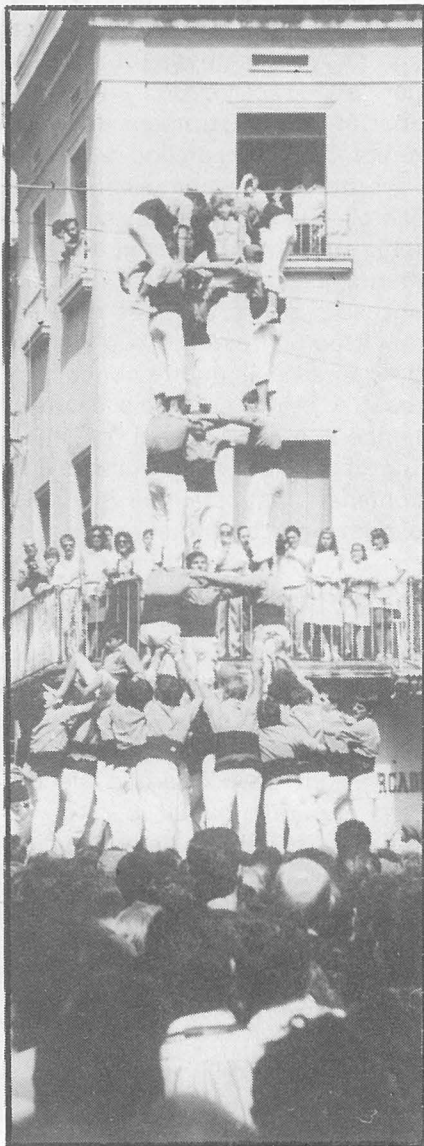
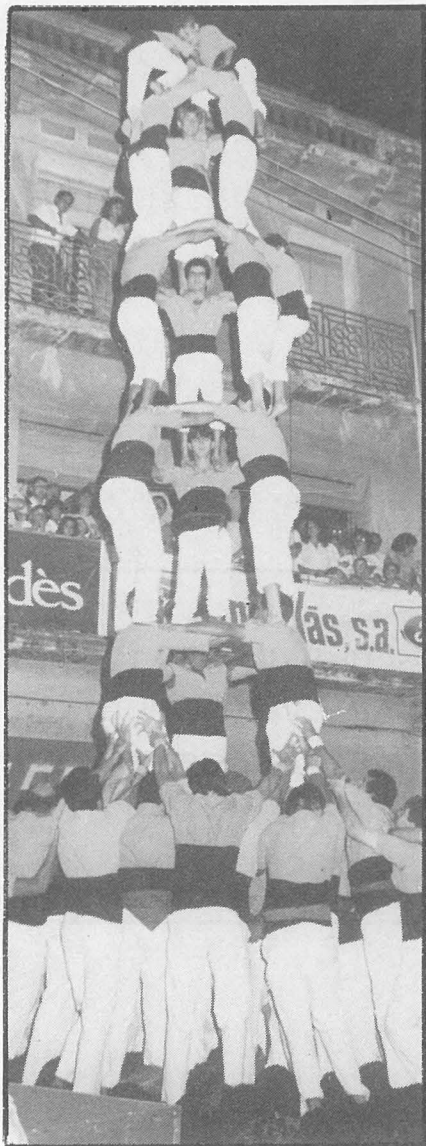

FOTO GABI

«Hem carregat el tres de nou!»

«Hem carregat el tres de nou, hem carregat el tres de nou!», mentre el Joan Beumala i el Carles Esteve llençaven a través de les ones de la ràdio la gran notícia als quatre vents, tots dos aconseguïen de portar la comunicació a una de les facetes més apassionants que mostra aquesta capacitat humana: fer participar totes les persones que reben el missatge en allò que s'està relatant i, d'aquesta manera, arribar a una unió perfecta entre tots els elements que intervenen en aquesta comunicació. La transmissió del tres de nou que Ràdio Vilafranca va realitzar el dia de Sant Ramon passat és d'aquelles que fan deixar el dinar a mig coure, a mig menjar o a mig pair per enganxar-se a l'aparell de ràdio; d'aquelles que posen l'òïdor en una tensió màxima i l'integren plenament en allò que s'està vivint a la plaça; és d'aquelles, en definitiva, que transmeten sentiments i sensacions per damunt de qualsevol altra cosa.

«La veritat és que en aquells moments vaig perdre una mica els papers», confessa el Joan Beumala quan recorda els instants en què l'anxaneta va fer l'aleta en el primer castell de nou vilafranquí, «a mi mai no m'havia passat res semblant; van ser uns minuts en què vaig perdre tota mena d'objectivitat i vaig voler portar als oients tota l'emoció que es vivia a la plaça. Encara que, des del punt de vista radiofònic, això potser no és gaire rigorós, em penso que la transmissió té un gran valor sentimental». De la seva banda, el Carles Esteve també conserva molt bé a la memòria aquell dia, «em vaig sentir molt bé transmetent el castell, i no tan sols perquè era el més important que radiava, sinó perquè notava com mai aquesta funció que fem de comunicar la gent de casa amb la de la plaça. A més, com a vilafranquí i com a persona que ha fet castells, vaig xalar de valent».

El Joan Beumala fa dos anys que és a Ràdio Vilafranca i es dedica sobretot a la vessant esportiva. Tot i amb això, a causa de la seva afició (l'any passat va guanyar el premi «força, equilibri, valor i seny» amb un article sobre el quatre de nou dels Joves de Valls), no va dubtar gens quan el Carles li va proposar de fer conjuntament les transmissions castelleres de la Festa Major. El Carles Esteve, pel seu cantó, sempre ha realitzat programes musicals a la ràdio, encara que el seu treball fonamental és el tècnic. De totes maneres, aquest any

s'ha integrat al programa castell de Ràdio Vilafranca, «Al so de la gralla», i s'ha incorporat a les transmissions que aquesta emissora fa de les grans diades. Anteriorment havia fet castells.

Un pont entre casa i la plaça

L'instant màgic en què es va carregar el tres de nou ha quedat enrrera. Ara ens queda tot allò que permet de recordar-lo i, en aquest apartat, l'enregistrament del relat radiofònic ocupa un lloc destacat. Però transmetre com s'enlaira un castell, qualsevol castell, significa tenir en compte un seguit d'elements que ajuden a crear l'interès necessari per atreure l'atenció de qui escolta la ràdio. «Jo penso que, a part dels quatre conceptes repetits molts cops, els castells també són passió, i qui transmet una gran diada ha de mirar d'encomanar aquesta passió als oients», indica el Joan per explicar allò que creu que s'ha de plantejar prèviament algú que vol narrar castells. El Carles hi està d'acord i a més, afegeix, «sentint la cinta del tres de nou, he reflexionat sobre el fet que, quan donem un castell, convertim una imatge en un so perquè els de casa el puguin seguir; però en el cas concret del tres de nou el que va passar va ser que vam reproduir una imatge en un sentiment, en una sensació, perquè quan vam cridar que s'havia carregat, qui era a casa no sabia si l'anxaneta ja baixava o havia caigut, perquè no ho diem, però l'oient notava el que estava passant», i per refermar aquest planteja-

«En el cas del tres de nou, vam reproduir una imatge en un sentiment, en una sensació».

«Els castells també són passió, i qui transmet una gran diada ha de mirar d'encomanar aquesta passió als oients».

Des dels micròfons de Ràdio Vilafranca, el Carles Esteve i el Joan Beumala van llençar als quatre vents la gran notícia

ment, el Carles explica un fet anecdòtic que és prou significatiu, «l'endemà mateix, em vaig trobar gent que no segueix gens els castells i que no sap la importància d'un tres de nou, però que havia seguit la transmissió, que em deia: noi, tu, allò que es va fer a la plaça devia ser molt bo!».

Com es transmet un castell

Aquesta passió que s'ha d'encomanar a través de les ones constitueix un dels ingredients que ha de tenir un bon plat casteller a la ràdio. Però hi ha uns altres aspectes a tractar a l'hora de saber com es transmet un castell. «Tot plegat depèn molt del moment, perquè, per exemple, quan et trobes davant d'un castell dels que es descarreguen sovint, aleshores pots prescindir més de la part emocional i centrar-te en aspectes més tècnics», aquesta idea general exposada pel Joan quan es posa damunt la taula el tema del llenguatge que s'ha d'utilitzar quan es radien castells, és ampliada pel Carles, «hi ha moments en què et pots dedicar a divulgar d'una manera didàctica el llenguatge casteller, és a dir, que aprofites l'instant en què entren les crosses, per exemple, per explicar què són, ja que hem de tenir en compte que és probable que molta gent que ens escolta no conegui els termes massa tècnics. Però això no ho pots fer sempre».

«Centrant-se molt en la cosa pràctica, assenyala el Joan, em sembla que el que interessa fonamentalment a la persona que segueix la transmissió a casa és saber si el castell va bé o no va bé, d'una banda, i de l'altra poder seguir com va pujant, o sigui, saber quan entren els dosos o l'aixecador, per posar dos exemples. A aquests dos objectius bàsics, lògicament, s'hi ha d'arribar per mitjà d'un llenguatge que pugui ser entès pel màxim de gent possible». «Tot i amb això, en el cas del tres de nou, va arribar un moment en què la part emocional va ocupar un lloc preferent», aquesta precisió que fa el Carles li serveix també per apuntar una idea que pot valer de conclusió al que s'ha exposat fins aquí, «en definitiva, nosaltres som uns més de la plaça i l'única cosa diferent que fem és mirar de transmetre el que hi passa».

Un tres de nou per Vilafranca

Per arribar a comunicar el que passa a la plaça, cal que hi hagi també un suport material i tècnic al darrera. Normalment, l'equip que cobreix una transmissió es compon de dues persones que en porten el pes global i que s'encarreguen d'explicar els castells. A més, es compta amb un o dos micròfons inalàmbrics situats a peu de plaça i que recullen l'ambient general: les ordres del cap de colla, les gralles o qualsevol altre element que complementi la narració del castell. Tot i amb això, en diades especials, com la de Sant Fèlix, aquest bloc es potencia amb un parell de micròfons fixos a la plaça que serveixen també per recollir opinions de gent entesa. El dia del tres de nou hi havia el Carles i el Joan que retransmetien i un micròfon inalàmbic a la plaça que captava l'ambient.

D'altra banda, Ràdio Vilafranca va donar molta més informació del primer castell de nou vilafranquí. Així, durant el mateix dia 31 i l'endemà, el tres de nou va ocupar un espai important en els informatius de l'emissora i, a més, uns quants dies més tard va emetre un programa especial, «Un tres de nou per Vilafranca», que anava intercalant la repetició del relat del castell amb els comentaris de diverses persones relacionades amb el món casteller.

Alegria col·lectiva

No podíem acabar aquest article sense conèixer l'opinió que tenen el Carles i el Joan del tres de nou. Des de la seva posició privilegiada van veure un castell «que va quedar molt ben plantat i que va treballar molt bé, i la prova de tot això és que es va poder aguantar la indecisió de l'anxaneta», comenta el Joan. El Carles també destaca el fet que es va demostrar que es tenia del tot el castell i, d'altra banda, remarca que «aquest tres de nou ha significat una alegria col·lectiva per Vilafranca que feia temps que no es vivia». Finalment, els dos membres de la ràdio no volen tampoc deixar escapar l'ocasió per fer palès «el nostre agraïment a la colla dels Castellers de Vilafranca per haver incorporat l'enregistrament de Ràdio Vilafranca dins de la celebració del tres de nou, cosa que ens va honrar molt». Constat.

Biel

Del tres de sis al tres de nou

Ves qui m'ho havia de dir, aquell 14 de setembre de l'any 48, a Sant Cugat Sesgarrigues, quan amb penes i treballs aixecàvem el nostre primer tres de sis, que gairebé trenta-nou anys després hi posaríem tres pisos més! Un TRES DE NOU VILAFRANQUÍ! I de la meva colla! A vegades encara penso que estic somniant...

Tot l'èxit d'aquesta proesa crec que es deu a diversos factors. En primer lloc, a les diferents generacions de vilafranquins que han passat per la colla al llarg d'aquestes quaranta temporades, la qual cosa ha permès la seva continuïtat. També a tots aquells que en èpoques difícils ens han ajudat econòmicament d'una manera desinteressada i sovint ignorada. D'altra banda, tenim un cap de colla que és respectat per tothom; la seva *entrega* i els sacrificis que li comporta no admeten discussió per part de ningú. Sota el seu guiatge diligent s'han anat aconseguint fites so-

nades. D'això, en té bona *culpa* també el magnífic *Estat Major* que li dona suport: una Junta que forma un equip sòlid i compenetrat i una *Tècnica* que funciona.

Els temps actuals -salvant les distàncies, lògicament- em recorden aquells tres primers anys de quan el Lluís Giménez era el cap de colla. Aleshores, aquesta havia emprès la volada cap als castells de vuit i els va consolidar, descarregant el quatre de vuit i el pilar de sis i carregant el tres de vuit i la torre de vuit. Ara, la colla vola encara més alt; aquests dos últims castells els hem ben dominat i hem descarregat el cinc de vuit i carregat el tres de nou. I espero que no ens aturarem aquí. Les diferents seccions de la colla responen més o menys bé. Veig bona harmonia entre els castellers, perquè encara que hi hagi algú que *toqui el violon*, n'hi ha d'altres que tenen prou sentit comú per fer-se càrrec que, en una agrupació tan nombrosa com la nostra, acostumen a donar-se

casos aïllats d'aquells que no troben mai res ben fet. Al cap i a la fi, el que compta és que tenim una gran colla, un Patronat que la recolza, una *Caixa* que sempre ens ha ajudat quan ha calgut, bona premsa ara a casa nostra i tot un poble -la vila i la comarca- que ens coneix i aporta el caliu casteller tan necessari. I no vull oblidar-me de les dones dels castellers, tan sacrificades! A elles es deu també bona part dels nostres èxits.

Ara, ja quasi *hem fet el cim*. I dic quasi, perquè si bé hem conquerit el tres de nou, encara ens queda el cim més alt, el de situar-nos al capdamunt, descarregant el tres de nou, el quatre de nou i *el que convingui!*

Després, potser caldrà parar d'anar més enlaire, perquè si no, els qui ja som una mica vells acabarem patint tots del cor de tantes emocions. Encara que, ben mirat, ja m'hi conformaria....

Oriol Rossell

Una tonada del tres de nou

Quan el dia 31 d'agost, a quarts de quatre de la tarda, els Castellers de Vilafranca coronaven el primer tres de nou de la seva història, els crits d'entusiasme deixaren a alguns sense veu una setmana.

Passada l'emoció de contemplar i viure aquesta proesa, a mi em va venir a la memòria un altre castell que aixecà la colla. D'això fa exactament trenta-nou anys; el setembre de l'any 1948, en què tingué lloc la primera sortida, diguem-ne oficial, dels Castellers de Vilafranca, aleshores amb camisa rosa.

L'expedició va sortir de la Rambla amb camió -mancant a la prohibició de transportar-hi persones, llevat del dia «18 de juliol»- a Sant Cugat Sesgarrigues. Va resultar -m'haureu de perdonar la immodèstia- que jo era l'únic reporter gràfic, amb una càmera de manxa i objectiu «Pronto» d'allò més senzill.

A la plaça del poble s'aixecà, amb penes i treballs, el tres de sis. L'entusiasme era delirant. Algú aixecava els braços al cel. Un d'aquests braços fou el que s'in-

terposà davant meu i em tapà gairebé tot el castell i m'esguerrà la fotografia destinada a passar a la història.

La conservo i l'he trobada, malgrat que l'Eloi Miralles podia suposar el contrari.

Es feren altres castells, entre altres dos pilars de quatre, que recull el «Món Casteller», una fotografia d'autor desconegut, que és un servidor.

El migrat reportatge gràfic, amb un text d'en Josep Santacana, aleshores impressor de l'«Acción Católica», es va publicar, batent un rècord de rapidesa, amb una setmana d'anticipació al «Panadés». Els dos setmanaris que aleshores anaven a la grenya, amb una certa intermitència.

1948: Temps dels vestits amb mitja màniga i escot discret les dones. «Rayadillo» els homes i samarreta imperi, fins i tot el mes d'agost; americana blanca els dies de festa, els més dandis.

Al llarg dels anys vaig fer moltes fotografies de castells però no crec que cap en passi a la història. Però fou també per aquells anys que vaig començar a tocar l'orgue

de Santa Maria i recordo amb emoció el primer any que se'm va deixar tocar, després dels «Goigs», la tocada del castell i les altres músiques dels balls, cosa que, més malament que bé, he continuat fent, esperant un pretext per jubilar-me, sense, naturalment, dret a pensió com sempre algú m'adverteix.

Han passat trenta-nou anys i ja tenim el tres de nou vilafranquí! Un somni que ja és realitat, perquè s'ha procurat segurament somniar només allò que es pot aconseguir.

Els castellers han de saber-ho, com també que l'esforç solidari és la condició òptima de l'èxit.

Quan, acabats els últims compassos dels «Goigs», el dia de Sant Fèlix, jo procurava arrencar de l'orgue el Toc de Castell, em semblava que també parava a la meua manera aquest fins ara mític castell, que es faria l'endemà.

Excedent de cupo en l'art de parar castells i abandonada la fotografia, no podia fer gran cosa més.

Lluís Mas

No era pas un somni d'una nit d'estiu

Vila, 30 d'agost. Primera hora de la tarda.

Un conjur de malediccions, acompanyat d'un renec concloent, passava pel meu cap en adonar-me que la canalla es resistia a pujar i, en conseqüència, es desmuntava el castell.

A priori, era una decisió que va desconcertar tota la plaça i, a la vegada, va fer baixar la guàrdia respecte a veure un castell de nou fet pels castellers de la camisa verda. La sensació de ràbia i impotència era total. Una vegada asserenats els ànims, i després d'una petita reflexió, recapacites i veus que el que havien fet els nanos del pom de dalt entrava dintre de la més pura lògica infantil. Veure tanta «llenya» en el transcurs de l'actuació per part de les altres colles i la nostra caiguda -inesperada i fora de tot pronòstic- en el cinc de vuit els va deixar esporuguits. I amb raó. (L'ampolla de Dom Perignon hauria d'esperar a una millor ocasió que, en aquells moments, ningú no sabia quan seria. Va ser un dinar amarg).

Sortida de Goigs.

Un amic em va donar una notícia que al primer moment no vaig creure, pensant que se'm rifava: «Demà tornem a intentar el tres de nou; la canalla s'ha posat d'acord i es compromet a tirar amunt». Poc després, vaig confirmar-ho per altres companys de la colla. Era cert! Teníem una altra oportunitat. Fantàstic!

Aquella nit em sentia que no era del tot jo. Estava neguitós i a tothom que trobava li comentava la notícia. Les hores passaven sense que ho notés, i l'ambient de la festa n'era còmplice. Era ben entrada la nit quan vaig deixar-me caure sobre el llit, i vaig pensar una llarga estona en el que podria passar al cap d'unes hores a la plaça, fins que la son em va vèncer.

31 d'agost. Poc després de les nou del matí.

La poca convicció de la meva somnolència va fer que em despertés, sobtat, abans que sonés el tantes i tantes vegades antipàtic

aparell. Desconec quantes i quines sensacions vam passar-me pel magí durant aquell temps, però és ben cert que la primera idea que va ser capaç de raonar el meu cap ja fora de les fantasies nocturnes, va ser l'intent del que ens suposaria, en cas d'èxit, el nostre primer castell de nou.

Va ser un matí estrany. Mentre esmorzava, un amic va preguntar-me si realment el veia carregat, el castell. No vaig respondre-li. Només li vaig dir que recordés l'intent de la vigília i que en tregués ell mateix la resposta. Per la meva part, estava molt clar.

La maratoniana actuació dels balls i comparses em semblava més llarga que mai. A la fi, va arribar el nostre torn. Encetem l'actuació amb la torre de set, per desvetllar muscles i posar-nos a to, que va ser descarregada sense el més mínim problema. Totes les il·lusions i esperances eren a flor de pell, la plaça era un clam quan es va anunciar pels altaveus l'intent del tres de nou. Encara que ja era molt tard hi havia una bona gentada que s'havia quedat per no perdre's el moment històric. Un rotllo molt ferm s'anava formant, una munió de cossos premuts, atapeïts, talment com el basament d'una obra faraònica.

Tan sols sentia una gran remor, acompanyada d'alguns crits, suposadament del cap de colla. En un moment donat, el castell va trontollar, i, tot seguit, una gran cridòria general em va fer pensar que passava alguna cosa estranya però el castell no va desplomar-se. No sé si vaig sentir el toc de l'aleta, però m'ho va semblar. Instants després, em trobava estès damunt la pinya sense saber del cert el que havia passat.

L'entusiasme i l'alegria s'escampava arreu: de cal Pallerola fins a ca l'Almi, de cal Macià fins al Coro, de balcó a balcó. Llavors vaig entendre que ho havíem fet. Havíem aconseguit allò que alguns creien una il·lusió, un somni.

EI TRES DE NOU de la nostra colla era una realitat!

Primer tres de nou vilafranquí (31 d'agost de 1987)

Per què davalla si el castell va fort?
Tem que sofreixi nova rebrincada?
Sort de les sorts!: l'infant, altra vegada,
es llança envers el cim... El poble, absort,

no mou ni treu el ulls del seu damunt
que la nostra esperança, com mai, ara,
- una esperança que no ens desempara -
junt amb l'infant s'enfila amunt, amunt...

De cop la plaça esclata en un gran crit,
un crit potent, vibrant, inestroncable...:
allò que fa un instant era impensable
veiem, ben folls, que ha estat aconseguit.

La nostra Vilafranca, quin renou!,
quin demostrar que té geni i figura!
Avui, el cel, ja ens resta a menys altura:
hem assolit, Déu meu, el tres de nou!

Antoni Massanell i Esclassans
2 de setembre de 1987

M.F.T.

Els Castellers de Vilafranca ja som a la Categoria d'Honor

Juliol, el cinc completa la gamma de castells de vuit

Divendres, dia 3, Sant Esteve Sesrovires

Sortida d'assaig de cara a posteriors actuacions que teníem al damunt. Es van aixecar castells de set, com el cinc de set, el quatre de set amb l'agulla al mig i el tres de set, tots descarregats sense cap mena de problemes. Per tancar, vam fer dos pilars de quatre i un de cinc simultàniament.

Dissabte, dia 4, Sant Julià

Tradicional sortida al barri de Sant Julià, on cada any poden contemplar els nostres castells i, en les últimes temporades, hi havíem descarregat el quatre de vuit. Però enguany no va poder ser ja que cap dels dos intents de quatre de vuit es va poder carregar i es van haver de desmuntar. Vam començar l'actuació amb el cinc de set, després vam fer el primer intent de carro gros que es va desmuntar amb els dosos posats, seguidament vam descarregar sense problemes la torre de set, vam tornar a intentar el quatre de vuit, que aquesta vegada va arribar a posar quints, i per cloure l'actuació vam aixecar el quatre de set amb l'agulla.

Divendres, dia 17, les Clotes

La sortida al barri de les Clotes es va centrar a treure el mal regust que ens havia deixat el quatre de vuit a Sant Julià. Aquí vam haver de desmuntar el primer intent pels mateixos problemes que en els anteriors, però el segon intent, en canvi, va ser el bo. Vam tornar a començar amb el cinc de set, prova del cinc de vuit de cara als Monjos, vam continuar amb l'esmentat intent de quatre de vuit, vam descarregar un altre cop la torre de set i, finalment, vam descarregar el carro gros, tot i que es va haver de treballar molt. L'actuació va acabar amb dos pilars de quatre i un de cinc simultanis.

Diumenge, dia 19, els Monjos

S'esperava aquesta sortida als Monjos perquè s'havia anunciat que hi anàvem a fer el cinc de

vuit, castell que feia més d'un any que no intentàvem. L'actuació va començar forta, amb un tres de vuit descarregat sense cap problema, un tres de vuit que va ser una gran prova per al cinc.

A la segona ronda vam decidir de tirar l'esperat cinc de vuit. El castell va pujar força bé (el tenim plenament assolit) i, quan es va carregar, tothom veia que es podia descarregar. Però quan l'anxaneta va començar a baixar, el castell es va desplomar, potser a causa de l'alegria del moment. A la tercera ronda vam tornar a descarregar la torre de set i vam tancar plaça amb dos pilars de quatre i un de cinc, aixecats simultàniament.

Agost, el tres de nou... i l'apoteosi

Dissabte, dia 1, Màrtirs Street

Normalment, aprofitem aquesta sortida per encarar el mes d'agost i, sobretot, per perfilar els castells del dia de Sant Fèlix. Aquest any, el plat fort de la nit era el tres de nou, un castell que portàvem dies treballant i assajant de ferm. Però, a l'hora de la veritat no va sortir tan bé com esperàvem ja que, amb els dosos entrant, va fer llenya. Però no va acabar aquí l'infortuni de la nit ja que també va fer llenya un castell que tenim totalment assumit: el tres de vuit. Cal recordar que va ser en aques-

A la sortida a la Festa Major dels Monjos vam aprofitar per aconseguir un dels nostres objectius d'aquesta temporada: el cinc de vuit, la Catedral dels castells.

ta plaça on el vam descarregar ara fa quatre anys, després de molts anys de no poder-ho fer. Tot i amb això, l'actuació es va salvar amb una perfecta torre de set i amb un ferm quatre de vuit. Per acabar, vam fer el tradicional pilar de cinc.

Dissabte, dia 8, Reus (Festa del turista)

No van començar gaire bé les coses a la plaça del Mercadal ja que el primer pilar de quatre que vam aixecar en entrar a la plaça va caure. Tanmateix, el segon intent va reeixir plenament. El primer castell que vam descarregar va ser el quatre de vuit, que es va completar amb algunes dificultats. Seguidament, vam fer el tres de vuit, que es va haver de defensar molt ja de bon començament, però l'experiència i la veterania dels nostres castellers va permetre de descarregar-lo. Vam acabar l'actuació amb la torre de set descarregada i l'acostumat pilar de cinc.

A l'Arboç vam descarregar un altre quatre de vuit una setmana abans de Sant Fèlix.

Dissabte, dia 8, Aquàtic Paradís (Sitges)

Aquesta sortida a l'Aquàtic Paradís es va realitzar per tal de fer el comiat de l'expedició Ski Tukuche 87, en la qual participa el Xavi de Guardiola, actualment membre de la nostra colla. Va ser una nit molt divertida i plena de gresca ja que, a més de nosaltres, també hi havia una orquestra, coca i cava «cristalino» gratis per a tothom. Els castells que hi plantàrem van ser el tres de set, el quatre de set i el cinc de set, a més de dos pilars de quatre i un de cinc simultanis, tots descarregats.

Dissabte, dia 15, Béziers (Occitània)

Sortida d'esbarjo a Occitània per commemorar el 125e aniversari de la Fira del Vi. Després de banyar-nos en una platja propera a Béziers, vam fer cap a aquesta població. Allí vam realitzar un petit recorregut pels seus carrers fins arribar a l'«hotel de cinc estrelles» on ens vam hostatjar. Un cop canviats i vestits «de feina», vam fer cap a la rambla, centre de tots els actes culturals en què participàvem. En la cercavila, vam aixecar un pilar de quatre, un tres de sis net i un quatre de sis net.

Davant la plaça de toros vam descarregar el tres de set, el quatre de set i tres pilars de quatre simultanis, un dels quals va ser aixecat per sota. Finalment, al lloc on vam sopar vam completar la torre de sis.

Dissabte, dia 22, Gelida

A la Festa Major de Gelida vam actuar junt amb els Vaillets d'aquella població de l'Alt Penedès. La sortida era un bon assaig de cara a les immediates actuacions de l'Arboç i de la Festa Major. L'actuació no podia començar millor ja que, d'entrada, vam descarregar un dels millors quarts de vuit de la temporada. Vam continuar amb el cinc de set i el tres de set i, per tancar, vam fer dos pilars de quatre i un pilar de cinc descarregats. Cal destacar que els Vaillets de Gelida van descarregar per primera vegada al seu curt historial la torre de sis.

Diumenge, dia 23, l'Arboç

Aquesta és una de les diades esperades per l'afició casteller, sobretot la del Penedès. A nosaltres ens interessava per veure i mesurar les possibilitats que teníem de cara a Sant Fèlix. L'actuació a l'Arboç d'aquest any no va

anar tan bé com desitjàvem abans d'anar-hi, sobretot perquè un castell que dominem com és el tres de vuit va tornar a fer llenya després de carregar-lo. De totes maneres, hi vam descarregar un carro gros molt ben plantat i una torre de set, a més d'un pilar de quatre de salutació i un de cinc de comiat.

Festa Major'87, la del tres de nou

Dissabte, dia 29, quatre de vuit

La «marató» va començar, com cada any, al punt del migdia amb la tronada. Durant la cercavila vam plantar diversos pilars de quatre, alguns dels quals van ser aixecats per sota. Un cop a la plaça, on vam entrar amb el pilar de quatre caminant, vam iniciar l'actuació de la vigília amb la mirada posada en allò que havia de passar al cap de vint-i-quatre hores. Així, primerament vam descarregar la torre de set sense cap problema (aquí vam aprofitar per provar el folre de l'endemà ja que va ser únicament aquest folre el que va formar la pinya). Seguidament vam tornar a descarregar sense dificultats el quatre de vuit i, per acabar, vam fer el cinc de set i l'acostumat pilar de cinc.

A la tarda, abans de començar la processó ens vam traslladar al domicili de Josep Boquera per dedicar-li un pilar de quatre i transmetre-li així el desig de tota la colla que es recuperi ben aviat i que torni a fer castells. A la processó vam plantar diversos pilars de quatre, cinc de cinc nets i un pilar de cinc, pilar que vam repetir a l'entrada del sant a la basílica.

Diumenge, dia 30, torre de vuit amb folre

La diada de Sant Fèlix constitueix un dels punts culminants de la temporada casteller, i sobretot per als vilafranquins. Enguany es van tornar a aplegar a la plaça de la Vila les quatre millors colles del moment: la colla Vella dels Xiquets de Valls, els Minyons de Terrassa, la colla Joves dels Xiquets de Valls i els Castellers de Vilafranca. Tot i que les colles no van reeixir en tots els seus intents, la diada d'aquest any va ser, un cop més, excepcional. En aquest sentit, cal parlar del segon tres de nou amb folre carregat a

Una plaça plena de gom a gom va poder meravellar-se davant de la nostra perfecta torre de vuit.

Vilafranca aquest segle, aquesta vegada pels Joves de Valls, i de la primera torre de vuit folrada aconseguida pels Minyons de Terrassa.

Pel que fa a la nostra colla, hem de dir que, tot i que va ser bona, l'actuació ens va deixar a tots un mal regust perquè no vam assolir castells que, en principi, portàvem perfectament, com és el cas del cinc de vuit, i d'altra banda, perquè no vam poder carregar el tres de nou. Però la diada va començar quan molts encara dormien, ja que a l'entrada a ofici vam plantar un pilar de cinc i, després, davant el monument als castellers, vam tornar a aixecar un altre pilar de cinc en commemoració de la inauguració d'aquest. Un cop a la plaça, i després de fer el pilar de cinc de salutació, vam iniciar l'actuació amb la torre de vuit amb folre, torre que vam descarregar perfectament i sense cap problema. A la segona ronda

A dos quarts de quatre de la tarda, els Castellers de Vilafranca carregàvem el primer tres de nou de la història

vam intentar sense èxit el cinc de vuit. Quan ja estaven posats els quintes, va fer llenya de manera sorprenent. A la tanda de repetició vam descarregar el quatre de vuit. A l'última ronda vam tirar el tres de nou amb folre i tot i que el castell pujava molt ben quadrat i no presentava cap dificultat per enlairar-lo (amb els sisens posats), la canalla es va negar a pujar i es va haver de desmuntar. Per acabar aquesta gran diada castellerà, vam fer el pilar de cinc. Cal recordar com a nota final que, en una sola diada castellerà a Vilafranca, es van fer quatre torres de vuit amb folre (una només carregada), un tres de nou amb folre carregat, quatre quaternes de vuit (tres de descarregats i un de carregat), dos tresos de vuit descarregats, un intent de cinc de vuit, un intent de quatre de nou amb folre i dos intents de tres de nou amb folre. Qui en dóna més? Durant la processó de la tarda

FOTO BIOSCA

vam fer diversos pilars de quatre aixecats per sota, pilars de quatre normals, cinc de cinc nets, una torre de cinc neta i un pilar de cinc. A l'Entrada de Sant Fèlix vam plantar un pilar de cinc i, al comiat de les colles castelleres davant de l'Ajuntament, en vam fer un altre.

Dilluns, dia 31, Sant Ramon Nonat o Sant Fèlix xic, TRES DE NOU carregat

Ja no és un somni, sinó que constitueix una realitat. Quan gairebé ningú no esperava que poguéssim tornar a tirar castells de la gamma de vuit, i menys encara de la de nou, a causa de l'esforç del dia anterior, va ser en aquest dia que vam escriure una de les millors pàgines de la nostra història castellerà. Davant del poble vilafranquí, i amb la seva valuosa col·laboració, vam demostrar que ja no tan sols som una colla de castells de vuit, sinó que aquesta barrera ja està superada i hem saltat l'obstacle de vuit i hem passat a la categoria de castells de nou.

Va ser un grandiosíssim castell, que va ser treballat des de sota el peu fins dalt l'anxaneta. El peu i el rotllo va ser un autèntic «païment», com diu el Mènec; els del folre estaven molt ben assentats, els pisos superiors ben quadrats i l'anxaneta va realitzar una impressionant ascensió i va fer l'aleta: el tres de nou era carregat. Anteriorment, havíem començat l'actuació amb la torre de set, que un cop més va ser descarregada sense problemes i, després del tres de nou, vam tornar a descarregar el quatre de vuit (amb la qual cosa, igual com l'any passat, vam aconseguir de plantar un carro gros a cada dia de la Festa Major). Finalment vam fer el pilar de cinc, que va ser portat al balcó. A la tarda vam anar a l'Hospital, on vam plantar cinc de cinc nets i un pilar de quatre i, a la processó, vam aixecar pilars de quatre aixecats i baixats per sota, pilars de quatre normals, cinc de cinc nets, una torre de sis i un pilar de cinc. Amb el pilar de cinc a l'entrada del sant a casa de l'administradora vam cloure aquesta maratoniana i inoblidable Festa Major.

Dimarts, dia 1, Festa Major petita

Aquest dia va actuar la colla Jove dels Castellers de Vilafranca. Durant la cercavila van plantar cas-

Le Figaro

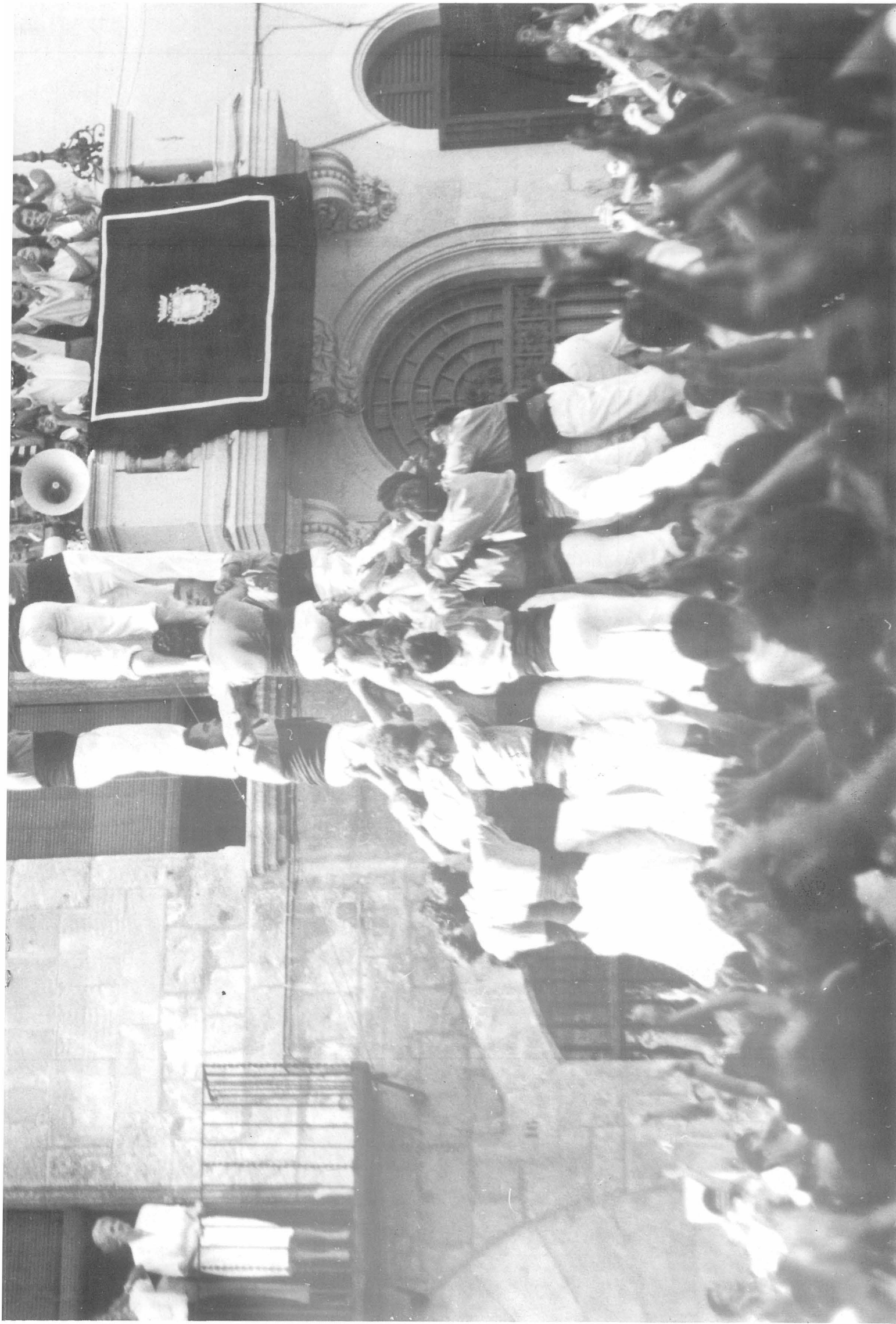

FOTO GRAU

El Tres de Nou de la Colla Castellers de Vilafranca a la Plaça més Castellera. 31 d'agost del 1987

tells de cinc i de sis nets i algun pilar de tres net. A la plaça van fer el tres de set, el cinc de sis net i dos pilars de quatre.

Setembre, una altra torre de vuit

Diumenge, dia 6, Sant Sadurní (Fires i Festes)

A Sant Sadurní vam descarregar per segona vegada aquesta temporada la torre de vuit amb folre i, a més, vam descarregar també el quatre de vuit i vam carregar, a la tercera ronda, el tres de vuit. Vam acabar l'actuació amb el pilar de cinc. A part de la nostra colla, també es van reunir a la plaça de l'Ajuntament de Sant Sadurní les dues colles vallenques, els Vailets de Gelida i els Xicots de Vilafranca.

Divendres, dia 11, Vilanova del Camí

La sortida de la diada nacional de Catalunya va ser, aquest cop, a Vilanova del Camí on, durant la cercavila, vam plantar diversos castells de cinc nets. Al pavelló poliesportiu vam completar el tres de set, el quatre de set, el cinc de sis net i el pilar de cinc descarregat.

Octubre, la millor actuació a la Romeria

Diumenge, dia 4, Terrassa (Homenatge a Emili Miró):

A l'Homenatge a Emili Miró ens vam reunir pràcticament totes les colles castelleres. La matinal va consistir a fer un pilar de cinc en honor d'aquesta gran personalitat, que ho ha donat tot pels castells (cal recordar que va ser l'impulsor dels castells a Terrassa i avui és membre dels Castellers de Vilafranca hi vam realitzar, doncs, el nostre pilar de cinc.

Diumenge, dia 11, Barri de l'Hospital (Olesa de Bonesvalls)

Vam començar l'actuació amb dos pilars de quatre simultanis i després ens vam traslladar a la plaça on vam fer el tres de set, el cinc de set i la torre de set i per acabar vam aixecar un «vano».

Dilluns, dia 12, a Cal Rubió

Després de fer un bon esmorzar, i

d'una cercavila en què vam aixecar diversos castells de cinc i de sis nets, vam realitzar una actuació que va consistir en un cinc de set, un quatre de vuit i una torre de set, tot descarregat. Vam acomiadar l'actuació amb els típics dos pilars de quatre i un de cinc alhora.

Dimecres, dia 14, Vilafranca (Rebuda de l'expedició Sky Tukuche)

Com si fos la Festa Major, vam rebre l'expedició Sky Tukuche 87, amb traca, coets, el Drac i els Falcons, a més de la nostra participació. L'actuació va ser un pilar de cinc de salutació, un tres de set i una torre de set. Per acabar vam portar el pilar de cinc al balcó.

Diumenge, dia 18, Montserrat

L'actuació a la Romeria d'enguany cal considerar-la com històrica ja que hi vam descarregar el dos, tres i quatre de vuit. Mai els Castellers de Vilafranca no havíem aconseguit aquesta fita a Montserrat. A més, cal afegir que

és la primera vegada que completem aquesta gamma de castells de vuit en una sola actuació aquesta temporada. Vam començar amb el quatre de vuit, que vam descarregar sense cap mena de problema, vam continuar amb la torre de vuit, que també vam descarregar, tot i que es va haver de defensar, i finalment vam encarar el Castell de vuit. Aquest tres de vuit semblava que se'ns havia de posar travesser, però no va ser així perquè la gran experiència i veterania dels castellers va permetre de descarregar-lo, tot i alguns problemes. Per finalitzar vam fer dos pilars de quatre (un aixecat i baixat per sota) i un de cinc simultanis.

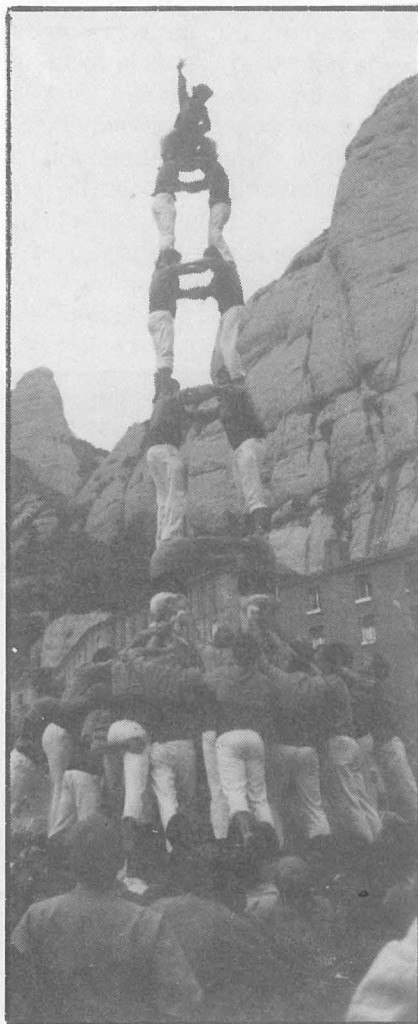
Dilluns, dia 19, Sant Sadurní (visita dels Reis d'Espanya)

Hi vam aixecar un pilar de cinc al balcó, en què el Rei d'Espanya va agafar l'enxaneta, i l'actuació es va centrar en la torre de set i el quatre de set amb l'agulla, tot descarregat.

Josep M.ª Llop

El Castell de vuit, amb l'Ajuntament de la capital del cava com a escenari.

Dins del marc incomparable que conformen les muntanyes de Montserrat, vam completar una gran actuació de castells de vuit.

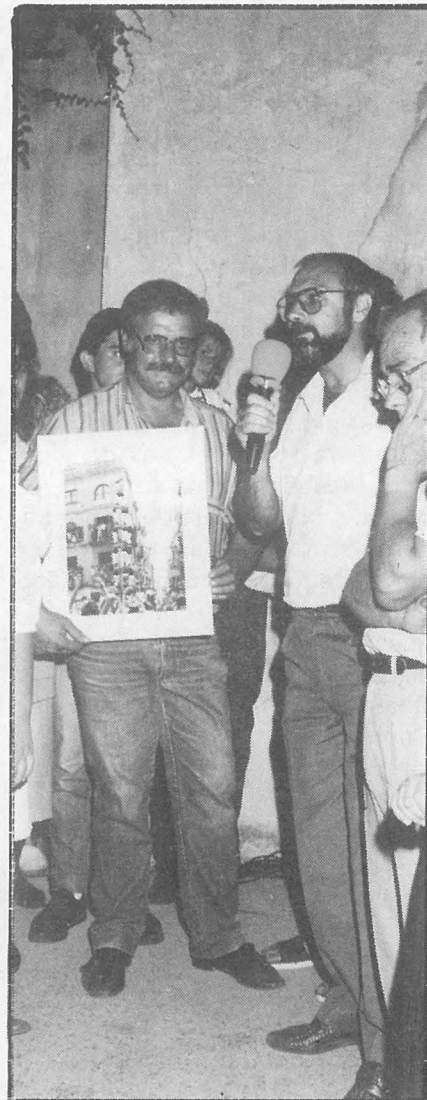
Ho vam celebrar com calia

«Festorra per tot lo alt» per celebrar la gesta del TRES DE NOU, que prou s'ho mereixia el poble de Vilafranca, la plaça, la colla i les dones dels castellers, que van haver de reescalfar el conill, els canelons, l'ànec o els braons unes quantes vegades, donada l'hora en què van acabar els castells el dia 31 (aprofito aquestes ratlles per solidaritzar-me amb l'esplèndida iniciativa del «Tiburón» d'instaurar el «Toc del te» en comptes del Toc de vermut).

Bé, al que anàvem. La festa pròpiament dita va tenir lloc al nostre local social, Cal Figarot, el divendres, dia 5 de setembre. Només cinc dies, doncs, van tenir els de la comissió de festes per cavil·lar i posar en pràctica la idea, i cal dir que van sortir-se'n plenament. Després d'un assaig dels maratonians -ja em direu si no què és fer un quatre i un tres de vuit fins a dosos, una torre de set completa i aguantada només per la gent del folre de la torre de vuit, i un cinc de vuit fins a «quints» (en aquesta prova el cap de colla va ser més benèvol), a més de diversos castells de sis nets-, el Carles ens va alligonar amb una de les seves arengues i va donar l'ordre d'inici. Instantàniament, i mentre s'apagaven els llums del casal i s'encenien els

d'il·luminació del jardí i la font, va deixar-se sentir la cinta de la retransmissió de Ràdio Vilafranca dels moments en què ens disposàvem a iniciar el Castell de Nou. Realment, enmig d'aquell ambient, reviu els històrics moments va ser molt emocionant, i a més d'un se'ns va fer un bon nus, quasi diria que un puny, a la gola. Lligat al final de la retransmissió, es van tirar nou coets, cada un simbolitzant un pis del Castell i els grallers van tocar el Toc de castell, només però fins el moment de fer l'aleta -algun dia no gaire llunyà hauran de fer-lo complet- el qual va empalmar amb una forta traca que perfilava la font del jardí de costat a costat. Presentats pel «Pare Palau» van seguir uns parlaments del president de la colla, Josep Just, i del cap, Carles Domènech, que van ressaltar, emocionats, el fet que som ja de ple en la **categoria d'honor** del món casteller després de tanta lluita i esforç per aconseguir-ho, i va agrair a l'afició vilafranquina el seu suport a la plaça. El Carles també va voler recordar el Josep Galofré, l'artífex dels folres, que per motius laborals no va poder assistir a la festa, i a qui se li va dedicar un fort aplaudiment.

Joan Aguado, alcalde de la nostra vila, va felicitar la colla i va fer

Joan Aguado, alcalde de la nostra vila, va felicitar la colla i li va lliurar una fotografia del tres de nou.

La Colla de Mar va fer el Toc de Castell, i després va animar el ball de gralles amb què es va celebrar el tres de nou.

lliurament d'una fotografia del TRES DE NOU, en nom de tot el consistori.

Manel Naharro, en representació dels administradors, va tenir també unes paraules d'agraïment i de felicitació i va obsequiar la colla amb un vídeo que recollia tots els castells que vam fer a la plaça durant els tres dies de la Festa Major i una placa commemorativa. Alguns castellers que donaven les seves impressions personals van tancar la ronda dels parlaments.

Una curta però potent ballada de bastons a càrrec dels Bastoners de Vilafranca va donar pas a un ball de gralles, mentres es repartia coca i xampany a dojo. No cal dir que el sarau va acabar a tres quarts de quinze....., i bé prou que s'ho valia!!

e.n.d.t.

TV3: de castells, ni cinc

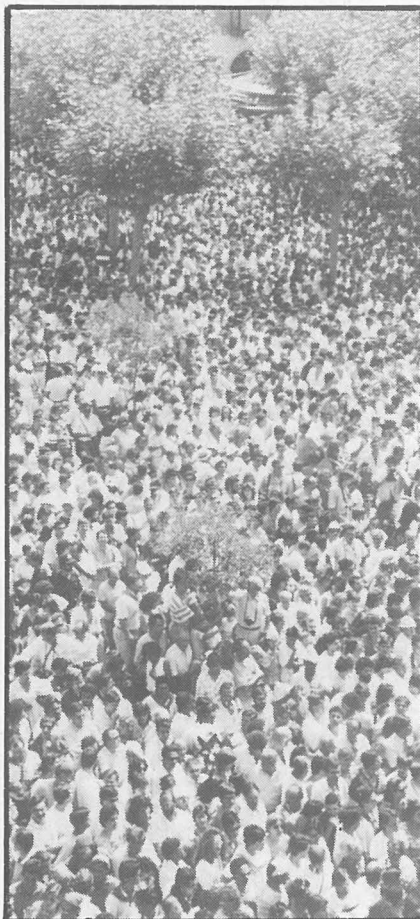
El dia 13 de setembre passat el canal autonòmic català -TV3- ens oferí en el seu espai «**30 minuts**» un llarg reportatge sobre la Festa Major de Vilafranca (anomenada per alguns com la més típica de Catalunya) en el qual, i segons el criteri del director, se'ns oferia el més representatiu i genuí de la nostra festa grossa. D'entre les innombrables escenes de què el telespectador va poder gaudir hi havia les dels castells, a part de moltes altres que en aquest espai no criticaré ni enaltiré. I sobre castells, tot i que no sóc un gran entès però sí que em considero amb capacitat de crítica, versarà aquest article.

De tots és ben sabut que la diada de Sant Fèlix, juntament amb el concurs de Tarragona i Santa Úrsula, representa per al món casteller una fita i per a alguns un gran repte, fonamentalment per a les colles meridionals del Principat. En aquest assenyalat dia les colles intenten assolir els seus castells més difícils i arriscats tot intentant superar-se i amb intenció de coronar els castells més complexos. Per als televidents no acostumats a veure aquestes construccions humanes, i cito per exemple els habitants de les comarques gironines i lleidatanes **lato sensu**, de ben segur que la seva impressió sobre els castells va ser dantesca. Totes les imatges que oferí la televisió ens van mostrar la caiguda del castell, quan de tots és ben sabut que se'n va descarregar algun. Ara bé, em pregunto quina intenció tenia el director de l'espai en oferir totes les caigudes dels castells? Sincerament, no ho sé. El més lògic, almenys per mi, hauria estat mostrar tant castells coronats com no coronats. Les imatges de les caigudes, no sempre bones, ens mostraven dolor i brutalitat; i encara algunes colles, després de la caiguda, es mostraven d'allò més satisfetes. Quina seria l'opinió de l'espectador no acostumat a veure castells?, aquesta colla és massoquista integral.

La tria d'escenes que féu el realitzador del programa no fou la idònia, crec jo i també ho pensa un gran nombre dels membres del món casteller, ja que no reflectien ni de bon tros la intrín-

seca realitat d'aquest complex món que són els castells. Hauria estat ideal el fet de triar escenes de coronació del castell i, com no, de la caiguda. Tampoc el nostre canal autonòmic es féu ressò, i ara sí que no ho comprenc, del coronament per part de la nostra colla del **tres de nou**. No es mereix aquest castell la dignitat de ser mostrat als telespectadors catalans? Personalment considero que sí, ja sigui la nostra com qualsevol altra colla del Principat. La visió que TV3 ens oferí fa alguns dies sobre la diada castellera de Sant Fèlix emmascara la realitat del fet casteller i ens mostra sens dubte una visió parcialíssima de tota construcció humana. Aquesta senzilla opinió personal, recolzada per l'opinió d'un gran nombre de membres de la colla Castellers de Vilafranca i del món casteller en general, voldria que arribés una mica més lluny de l'abast del nostre butlletí intern i arribés a mans del realitzador de l'espai «**30 minuts**». Evidentment, crec que no és una crítica ferotge, i, si més no, és constructiva.

Josep Gracia

La plaça estava de gom a gom, i això TV3 tampoc ho va veure

Cal tenir fe

S'ha comentat que Sant Ramon, aquesta vegada, hi va fer més que Sant Fèlix, però no és del tot cert, perquè, si bé el castell el vàrem coronar el dia de Sant Ramon, jo crec que el vàrem començar a carregar el dia de Sant Fèlix. M'explicaré:

Com ja sabeu, el dia 30 va ser un dia molt trist per a la nostra colla; tots els esforços i totes les esperances que havíem posat en el TRES DE NOU, es frustraren en el moment en què vàrem haver de dir «**AVALL!**» en un castell que estava fent vibrar la plaça, tant per la seva importància com per la solidesa que tenia. Però, ja se sap, els castells els fan la canalla, i el dia de Sant Fèlix no poguérem assolir-lo, ja que es va produir el que jo he anomenat «la revolta del pom de dalt».

Però Sant Fèlix no ens havia abandonat del tot, ja que va ésser durant la processó en el seu honor quan el mateix pom de dalt, que al matí havia dit que no pujava es va comprometre a pujar si el provàvem l'endemà. El miracle es produïa al carrer de la Font, ja tocant a la Parellada. Uns metres més avall, per sobre de les espatlles dels prohoms, Sant Fèlix s'ho mirava i em va semblar que se li escapava un somriure; de veritat, **NO ENS HAVIA ABANDONAT**. Del que va passar l'endemà, no cal parlar-ne, tots ja ho sabem.

Del que sí que caldria parlar, és del que **NO** va passar després del dia 31. Jo tenia la convicció que el tres de nou ens donaria la moral necessària per seguir treballant de cara a la culminació de la temporada amb el **QUATRE DE NOU**, però això no ha estat així, i el nivell d'assistència als assaigs, no ha estat el que correspon a una preparació de castell de nou.

De fet, no hem de tirar encara la tovallola, ja que si sota la intersecció de Sant Fèlix i Sant Ramon vàrem carregar el TRES DE NOU, no hi haurà cap excusa si amb l'ajuda de **TOTS ELS SANTS** no descarreguem el **QUATRE DE NOU** el proper dia 1 de novembre.

Josep Galofré

El tres de nou a la premsa

— AVUI —

Els Castellers de Vilafranca també fan un tres de nou

Tres de nou vilafranquí!

«Els Castellers de Vilafranca també han carregat el primer tres de nou amb folre del seu historial. Ho van fer ahir, diada de Sant Ramon Nonat, tercer dia de la Festa Major de la capital de l'Alt Penedès. Això fa que es converteixin en la tercera colla de castells de nou dins el món casteller. Després de tots els balls, cap a les tres de la tarda, les dues colles vilafranquines van iniciar la seva actuació.

«Els Castellers de Vilafranca ja són la tercera colla de castells de nou. Dilluns passat van aconseguir el preuat objectiu d'apuntar-se el primer tres de nou amb folre carregat del seu historial. Si en l'intent de la vigília l'aixecador i l'anxaneta van obligar a desmuntar-lo, en aquesta ocasió, malgrat que no pujava amb tanta finesa, la coratjosa decisió de la mainada va permetre la seva realització. Veritablement, si la diada de Sant

Fèlix (tal com apuntàvem dilluns) va ser històrica, entre altres raons per haver-se plantat quatre torres de vuit per primer cop en una plaça, la de Sant Ramon Nonat ho va ser novament per la realització d'aquest castell. És a dir, que, en conjunt, els vilafranquins han viscut una Festa Major d'upa.»...

Joan Gala
1-9-87
4-9-87

Diari de Barcelona

Vilafranca ja fa castells tan alts com Valls

Els Castellers ja són la tercera colla que aconsegueix un tres de nou aquest segle

«Els Castellers de Vilafranca han agafat tot el món casteller per sorpresa al carregar el seu primer tres de nou en el tercer dia de la seva Festa Major. Diumenge, diada de Sant Fèlix, els Castellers ho van intentar però van haver de desmuntar-se amb els sisos col·locats, al no voler pujar l'aixecador. El castell, però, semblava

segur. Els Castellers els va quedar mal sabor de boca d'aquest intent, i ja es veia que tornarien a intentar-ho.

L'endemà, després d'obrir plaça amb el dos de set, els verds van enlairar el tres de nou. Després d'haver desmuntat el folre a l'alçada de quarts, el castell, que va patir algun moment d'indecisió

de la canalla, va pujar molt ràpid, i va caure tot just quan l'anxaneta ja baixava. El tercer castell va ser el quatre de vuit.

Els Castellers de Vilafranca són la tercera colla que aconsegueix castells de nou aquest segle.»...

Josep Anton Falcato
1-9-87

LA VANGUARDIA Los castellers de Vilafranca logran su primer "tres de nou"

Vilafranca del Penedès. (de nuestro corresponsal.) -Si importante fue la jornada castellera del pasado domingo en Vilafranca del Penedès, donde la colla Joves dels Xiquets de Valls fue la gran triunfadora al «carregar» el «tres de nou amb folre», no lo fue menos para una de las «colles» locales la del pasado lunes.

Los Castellers de Vilafranca lograron la mejor hazaña de su historia al «carregar» el «tres de nou amb folre», «castell», que habían intentado ya con anterioridad en un par ocasiones sin el éxito apetecido. En su intento del

domingo -cuando ya habían completado brillantemente una torre de «vuit amb folre» y un «quatre de vuit», aunque fallando en el «cinc de vuit»- ya se intuyeron serias posibilidades de éxito, pero problemas de ánimo malograron la posible proeza.

El lunes todo fue distinto; el «castell» emergió seguro de entre la ingente masa de camisas verdes y del forro superpuesto. Ni siquiera una posible indecisión del «anxaneta» fue obstáculo para que los castellers «vilafranquins» salieran airoso de su cometido. La «plaça més castellera» fue un

clamor premiando el buen hacer de sus «castellers», que se sitúan así por derecho propio en primera línea y dispuestos a competir en doble lid con las dos colles vallenses que han demostrado su mejor condición en los últimos años.

Lejos, pues, de una posible crisis, este éxito de los de Vilafranca relanza la actualidad castellera de los «castells de nou» y pone un nuevo eslabón a esta segunda «Època d'Or» que de unos años a esta parte aporta nuevos éxitos a la historia.

Eloi Miralles
2-9-87

EL 3 DE VUIT

Vilafranca ja té colla de castells de nou

La colla dels Castellers de Vilafranca va aconseguir de carregar el tres de nou amb folre l'endemà de Sant Fèlix

«Els Castellers de Vilafranca van entrar a la divisió d'honor castellera en carregar, el dia 31 d'agost passat, el tres de nou amb folre a la plaça de la vila. La manera com

La Voz del Penedès

Dia 31 un pas històric

A quarts de quatre de la tarda la gesta es féu realitat quan els nostres verds carregaren el Tres de Nou, primer que realitza una colla no val·lènca, allò que circumstàncies diverses no havien fet possible el dia anterior.»...

4-9-87

Comarcal Esports

El 3 de 9 vilafranquí pot passar a la història

«Després de carregar la Torre de Set dels Castellers i el Tres de Set dels Xicots, els «verds» vilafranquins aconseguiren carregar el primer Tres de Nou fora de la capital val·lènca.»

1-9-87

Diari de Tarragona

Tres de nou a Vilafranca

«Després de la gran diada castellera que vam poder veure el dia de Sant Fèlix, hem de tornar a donar una notícia que ben segur que omplirà de joia els cors de tots els bons afeccionats castellers. Ahir dia de Sant Ramon els Castellers de Vilafranca van assolir el castell que el dia anterior no havien pogut realitzar. Per primer cop en la seva història varen aconseguir carregar el tres de nou amb folre. Aquest castell va ser carregat amb una gran dosi de suspens a causa que l'anxaneta, quan era a les espatlles dels dosos, en lloc de pujar baixà a sises, però davant dels crits del públic que era a la plaça tornà a pujar com un coet i carregà correctament el castell entre l'èxtasi de la plaça i, quan iniciava la sortida, el castell va fer llenya.»

Manel Nadal
Gregori Luengo
1-9-87

es va aconseguir aquest castell ha estat sens dubte tota una història plena d'esforços i de superacions que va durar fins just el moment abans de la seva coronació, envoltada d'una intriga i d'un «suspens» dignes dels millors guions de Hitchcock.(...)

El dia 30 d'agost, diada de Sant Fèlix, sembla que ha de ser el gran dia. Però tot queda un altre cop en intent, a causa d'una indecisió de la canalla. Davant la decepció generalitzada de la colla, la mateixa canalla proposa tornar a tirar el castell l'endemà i la tècnica accepta afrontar el repte. Però aquesta decisió comporta un risc: el dia de Sant Ramon no té en un principi el ressó i l'ambient d'una diada de Sant Fèlix.

Sant Ramon hi va poder més

Tot i amb això, l'afició vilafranquina respon a la convocatòria i es forma un gran rotllo, igual com si fos el dia 30.

Un cop muntat el peu, aquest s'ha de desmuntar amb els quarts posats, però tothom ho entén: el

castell no està ben quadrat. Amb tot, sembla que la gent està tranquil·la i no es noten els nervis d'altres ocasions: hi ha confiança. Es torna a formar el peu, i els mateixos quarts veuen que el castell està bé i decideixen tirar-lo.

La gent treballa bé i el folre està ben assentat. El castell puja ferm i fins que es posen el dosos no hi ha cap rebrincada forta. L'enxaneta és al folre i dubta si pujar o no. Tira amunt. És a l'esquena del quint amb les mans arrapades a les cames del sisè, just quan entra l'aixecador, i un altra sotregada l'espanta i recula fins els quarts. Aleshores la plaça esclata en un crit unànim, el castell s'assenta i l'enxaneta inicia una impressionant ascensió i fa l'aleta. La proesa s'ha aconseguit. Just quan acaba de travessar, el castell cau. La plaça embogeix. Vilafranca ja té colla de castells de nou.»

Guillem Noya
Biel Senabre
10-9-87

Tres de nou... notícia!

Eren cap a les quatre de la tarda del dia 31. Van ser dues les trucades que vaig rebre de Vilafranca. Totes dues per comunicar-me el mateix: S'HA CARREGAT EL TRES DE NOU! Ho vaig comentar amb el Xavier Capdevila, apassionat també de les gestes castelleres. Ell va fer una trucada per confirmar la notícia. Era cert!

Em va faltar temps per parlar-ne amb el Toni Mestres, el nostre home del temps, i amb en Xavier Ubach, un altre home casteller a la nostra redacció. Tothom n'anava ple. Els qui no hi entenen massa es preguntaven què passava, com si s'hagués produït un dal·tabaix...

Va arribar l'hora de confeccionar el guió de l'informatiu del vespre. De seguida em vaig dir: EL TRES DE NOU ÉS també NOTÍCIA! I

com que no en teníem imatges vaig decidir de dir-ho en l'entrada que faig al programa: «Avui, la colla CASTELLERS DE VILAFRANCA ha aconseguit carregar el TRES de NOU, un castell que fins ara era patrimoni de les colles de Valls. Per als afeccionats als castells això avui és una gran notícia!»

Algú va pensar que n'havia fet un gra massa. Jo crec que em va sortir la veta vilafranquina i castellera, i vaig considerar que carregar el TRES de NOU per la Colla de Vilafranca era notícia històrica que mereixia l'honor d'entrar a l'informatiu que jo dirigeixo. Ara el voldria veure carregat i DESCARREGAT i després veure l'altre castell que jo sé que s'assaja: el QUATRE DE NOU!

Endavant!

Josep M. Balcells

Més d'una dotzena de felicitacions testimonien l'alegria del món casteller pel tres de nou

«Enhorabona, colla de nou»

El món casteller va rebre la notícia del tres de nou vilafranquí entre l'admiració i la satisfacció. Els comentaris que l'intent del dia 30 havien provocat indicaven que hi havia fermes possibilitats d'aconseguir el castell, però molta gent va quedar sorpresa que això s'esdevingués l'endemà mateix. D'altra banda, els ambients castellers, en general, van acollir la notícia amb molta alegria pel pas endavant que suposa aquest tres de nou per al fet casteller i, en aquest sentit, convé destacar les felicitacions de les dues colles vallenques que, coneixedores de l'esforç que representa arribar a assolir aquests castells, van voler demostrar així el seu suport a la nova colla de nou. En aquest article ens fem ressó de totes les felicitacions i de l'encoratjament que la colla ha rebut de diversos punts de la geografia catalana i, a la vegada, volem que aquestes pàgines de «El Figarot» serveixin també d'agraïment a tot aquest suport.

Les colles

Diverses colles es van apressar a enviar un telegrama per donar l'enhorabona i saludar aquest tres de nou. Així, els Minyons de Terrassa escrivien, «*rebeu la nostra més sincera enhorabona pel vostre magnífic tres de nou carregat*»; els Bordegassos de Vilanova indicaven, «*felicitats, tres de nou genial, la història castellera es fa així*»; i els Nens del Vendrell feien constar, «*felicitats per haver aconseguit el mític tres de nou*». De la seva banda, les dues colles vallenques van remetre sengles cartes en què felicitaven aquest tres de nou. La Colla Vella dels Xiquets de Valls, per exemple, feia arribar a través del seu cap de Relacions Públiques, Artur Forés, aquestes ratlles: «*Benvolguts castellers, serveixi la present per expressar-vos les nostres felicitacions per la fita que vàreu aconseguir el prop passat dilluns, dia 31 d'agost, en la vostra Festa Major, amb la construcció d'aquest tres de nou amb folre carregat, cosa que fa que siguem ja tres colles de nou. Desitjant-vos molts èxits en el món casteller, rebeu una forta abraçada. Colla Vella dels Xiquets de Valls*». A part d'això, el cap de colla de la Vella de Valls també va enviar una carta al cap de colla vilafranquí on escrivia: «*Carles, rep la meva felicitació pel tres de nou. Espero ho facis extensiu a tots els membres de la colla. Recordaràs per molts anys aquesta data del 31 d'agost de 1987. Ben cordialment. Guillem Bartolí*».

Amb aquest article, volem agrair les felicitacions que la colla ha rebut pel tres de nou, agraïment que també queda palès en aquesta instantània de la canalla al balcó

La colla Joves dels Xiquets de Valls, per la seva part, feia arribar una carta al president dels Castellers de Vilafranca on, per mitjà del seu president Joan Maria Benet Jové, s'indicava: «*Benvolgut company, rebí la més cordial felicitació en nom propi i del col·lectiu de la Colla Joves Xiquets de Valls per la consecució del vostre primer tres de nou carregat. Al mateix temps, li demano que ho faci arribar a tots els components i en especial a la canalla que ben segur estan plens d'alegria*».

Telegrames personals

A part de les felicitacions de les colles, també se'n van rebre de gent relacionada amb el fet casteller i que van voler aportar la seva enhorabona personal. Josep A. Falcato, membre dels Minyons de Terrassa i cronista casteller del «Diari de Barcelona», va posar un telegrama en què deia, «*rebeu la meva més cordial felicitació per la consecució del vostre primer tres de nou carregat*»; de la seva banda, Eloi Roca, que és un component de la colla dels Bordegassos de Vilanova i que actualment du a terme la informació castellera a TV-2, va enviar-ne un altre amb aquestes paraules, «*per molts anys vilafranquins, tres de nou us el mereixeu, aneu per bon camí, sempre amunt*»; un altre telegrama va ser el de Joan Gala, encarregat de l'apartat casteller al diari «Avui», el qual era curt però clar, «*enhorabona, colla de nou*»; «*felicitats per haver aconseguit el mític tres de nou*», va assenyalar el vendrellenc Miquel Rosell Altet en la seva ràpida felicitació; i Marcel·lí Valls Torné, des d'Igualada, també va ser breu i emotiu, «*felicitats pel tres de nou, per molts anys*».

Aquests telegrames a part, Xavier Capdevila, informador a TV-2, també va trametre la següent carta: «*fer un tres de nou l'endemà, amb ressaca, sense teles, amb traïdoria, sense turistes, per als íntims, gairebé sense llum ni taquígrafs, trencant motllos, abans de fer el quatre... fa que costi de creure. Però és cert, ves per on! Heu posat el Penedès a l'alçada de l'Alt Camp i això ni en la primera, ni en la segona, d'allò de les Èpoques d'Or, no ho havíem vist mai. I com que vull veure-ho, guardeu-me un pòster. Per molts anys, vilafranquins!*».

El president de la Generalitat

Persones i institucions que no estan directament entroncades amb el món casteller també van fer palesa la seva felicitació. En aquest sentit, convé destacar la carta que va enviar a la colla el

president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, el text de la qual és aquest: «*Benvolguts amics, heu aconseguit un gran èxit, un èxit que marca una fita important en la vostra història castellera. Heu carregat un tres de nou amb folre per primera vegada. I això és important i mereix que el President de la Generalitat us felicit i participi de la vostra alegria. Que per molts anys continueu aixecant castells, superant-vos i deixant ben alt el nom de*

Vilafranca i de Catalunya. Cordialment, Jordi Pujol».

Finalment, també ens volem fer ressò de la carta que va trametre l'Orfeó de Sants i que feia així: «*Benvolgut president, fa poques hores que ens hem assabentat de l'èxit assolit per la vostra colla el passat dilluns dia 31 d'agost, amb la gran gesta d'haver aconseguit el tres de nou, després de molts esforços i tenacitat per part de tots vosaltres. És per això, i en nom del nostre orfeó, que vol-*

driem felicitar-vos no sols a vós, sinó a tots els components de la colla, esperant que això sigui el començament d'una llarga carrera d'èxits, i que si 'els verds' ja eren prou coneguts i admirats, sigui des d'aquests moments que continueu lluint amb nom propi. Repteixo la nostra enhorabona i amunt amb força, valor i seny». La carta va signada pel seu secretari, Sebastià Blanco, i s'hi adjunta la felicitació personal del seu president, Marcel Cervelló.

S'ha fet un cim

Quan al setembre del 1948, -any en el qual la majoria de components de l'actual colla encara no havia nascut,- lliurava al setmanari «Penedès» el primer article que s'ha publicat referent a la colla de Castellers de Vilafranca, no pensava pas que, al cap de gairebé quaranta anys, la redacció de «**El Figarot**» em demanaria un article per a l'extraordinari dedicat al tres de nou recentment assolit. Què havia de pensar, Mare de Déu! Si a tot el més que pensàvem era a veure quan duraria! I ara, ja ho veieu, convertida en una de les colles punteres d'aquest segle (Eloi Miralles dixit).

Per arribar a aquí, si n'han passat, de coses! Recordo perfectament la primera vegada que la colla va anar a Montserrat, tot el personal dintre d'un camió amb caixes com a seients, en el qual s'havia de mantenir la moral a base de bots de vi i les sàvies sentències que prodigava l'inoblidable Joan Sol. S'hi va anar per la carretera d'Igualada, perquè les autopistes encara ningú no sabíem ni el que eren i a cada revolt -i n'hi ha molts- les caixes canviaven de lloc, fet que provocava uns espontanis Jocs Florals en els quals es posava de manifest tota la grandiosa varietat i riquesa de la nostra llengua catalana. També recordo una sortida que, gràcies als bons oficis del Jaume Valero, es va fer a Viladecans. Quan es preparava l'actuació es van sentir uns crits estentoris de «lladres, lladres» que van posar en tensió tot el personal que, com a primera providència, es va posar la mà a la butxaca per si de cas els havia volat la cartera. Però l'home que feia aquells esgarrafosos crits es

dirigia a nosaltres cada vegada més enfurismat. Era un vallenc, membre de la colla Vella, que casualment es trobava allí i havia vist en els cartells anunciadors de la Festa, -cosa en què la colla de Vilafranca no va tenir art ni part- el següent: «Actuación de los 'Xiquets de Valls' de Vilafranca». En aquella època, fora de les comarques castelleres estrictes, el que avui se'n diu el «fet casteller» era una cosa desconeguda per la majoria de la gent. En fi, en quaranta anys en passen tantes i tantes, de coses...

Ara, amb el tres de nou, la colla de Castellers de Vilafranca ha fet el cim. Més ben dit, un dels cims, perquè amb això de la competitivitat castellera no sé pas on anirem a parar. Arribarà un dia en què l'alçada dels castells tindrà un sostre definitiu i llavors les colles s'hauran de distingir per les floritures que facin com, per exemple, que els castellers hi pugin portant cada u una cadira i, en completar el pis, s'hi asseguin mentre l'enganxeta des del pom de dalt reciti una poesia patriòtica dedicada a tots els assistents. La vida, a vegades, té misteris insondables.

Confesso que vaig presenciar l'intent del tres de nou, ja dinat. A certes edats, una mica compromeses, un ha de prendre les degudes precaucions per intentar, com a mínim, subsistir i els horaris actuals de la Festa Major no afavoreixen precisament aquests intents. Així és que quan va començar a aixecar-se el castell jo em trobava fresc i relaxat. Però es veu que la processó anava per dintre perquè, quan els quarts van estar posats i s'acos-

tava l'hora de la veritat, ja vaig començar a maleir la meua afició castellera que em portava per aquests tràngols amb el cor encogit i l'ànim las. Maleïa totes les solejades i empentes sofertes per aquests mons de Déu i envejava els pobles feliços que no tenien cap tradició i on la gent podia triar entre anar a refrescar-se a la platja o jeure tranquil·lament sota una ombrívola figuera. I quan el «Fernanditu» va tenir aquell moment de dubte i vaig pensar que tal vegada per causa d'ell no es podria fer el castell, sense voler-ho, d'una manera automàtica, aparegueren dintre de la meua ment tots els més refinats torments inquisitorials i les pràctiques més horribles del vudú, i encara em semblava poc. De sobte, però, va venir l'embranchida genial del «Fernanditu» i les quatre gloriòs gambades que van permetre coronar el tres de nou. Mare de Déu la que es va armar! Abraçades, petons, llàgrimes, els clàssics «ara ja em puc morir», que per cert sempre ho diuen els qui viuen més anys que ningú, en fi, el deliri. I a mi em va semblar que els pobles sense cap tradició són ben poca cosa, que rostir-se a la platja és una poca-soltada, que jeure sota una figuera era omplir-se de mosques i que res hi havia al món com una bona actuació castellera.

Des de la meua absoluta insignificància, goso proposar que per als dies de la Festa Major, l'eslògan «la plaça més castellera» se substitueixi pel de «la plaça més patidora». Així tothom, vilatans i forasters, sabrien a bastament el pa que s'hi dona.

Josep Maria Santacana

Ramon, 5 - Fèlix, 1

No podríem viure el Sant Fèlix històric que esperàvem. Almenys, el que esperàvem que fos «tan històric». Aquesta vegada, d'altra banda, alguna feina inoportuna m'obligava a acomiadar-me de la Festa Major després de «l'Entrada»...

Vaig ser a la Plaça de la Vila el dia 30 i, com tothom, vaig poder certificar la solidesa i qualitat de l'intent de tres de nou que provarien els de casa. Els qui aconseguien d'edificar una base tan ben plantada, qualsevol dia -vaig dir-me- aconseguirien coronar la construcció magnífica. El que ningú no podia preveure -llevat, tal vegada del que sol guardar la cautelosa tossuderia d'en Domènec, el cap de colla-, era que aquest dia incert arribaria a l'endemà mateix. L'Eloi Miralles, l'amo de l'estadística i de la crònica rigorosa, i en Galofré, el de la «tècnica», m'explicarien les causes de l'intent frustrat, però ni una sola pista que pogués indicar que érem a la vigília de la gesta casteller del dia 31, data que, com és sabut, es troba sota l'advocació de Sant Ramon Nonat

i de Sant Domènec de València. I bé: Sant Ramon, amb el reforç del valencià, enguany derrotaria Sant Fèlix ben bé per 5 a 1. D'haver-ho sabut, probablement hauria trobat l'excusa oportuna que exigeix una feina massa inoportuna. Ja m'enteneu: m'hauria quedat.

Quina impressió em produiria la notícia d'aquell primer tres de nou? Us ho diré. Una fuetada al mig d'aquest racó misteriós del neuro-vegetatiu on s'allotja el patriotisme més primitiu i irrenunciable. Una pugna entre l'alegria per la conquesta assolida i la decepció per no haver-ne estat testimoni directe. Aquest sentiment, però, ben aviat hauria de ser vençut per l'altre i, al cap i a la fi, vaig tornar a pensar que allò que hi ha d'incert i d'imprevisible en els castells, és el que els atorga la seva grandesa. La tensió, el conflicte constant entre el «valor» i el «seny», és sempre un enigma fascinant, un element positiu que no es pot menysprear. La por de la canalla a pujar fins als núvols, és una por racional. És la seva racionalitat. El dia que tothom s'enfilà als castells com

una tropa d'autòmats, els castells s'hauran deshumanitzat, i seran el símptoma d'una crisi molt més terrible i general que les decadències cícliques que pot conèixer el fet casteller en el decurs de la història.

A la plaça de Sant Jaume, en comentar les incidències d'un matí de la Mercè castellerament més aviat discret, no em vaig cansar d'informar als interessats que volien escoltar-me:

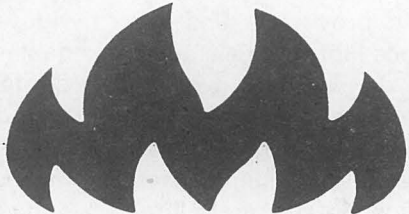
- Doncs a casa -els deia- fem el mateix, però amb nou pisos. El tres de nou, sabeu?

I amb la sorpresa i l'espant que es posaven al rostre i amb aquell astorament als ulls, tan propi de la gent de la capital, em considerava del tot pagat, definitivament refet del disgust de no haver vist una proesa preparada amb tanta tenacitat i saviesa que, ben segur, no hauria de ser una flor d'estiu. L'any vinent, Sant Fèlix es rescabalarà i derrotarà Sant Ramon, com la tradició, sembla ser, recomana. Amb un 5 a 4 em conformaria.

Joan-Anton Benach

erreteria
BADIA

Gran varietat
d'estufes amb
calefacció

JØTUL
de Noruega

Hermenegild Clascar, 12 - 14
Tel. 890 17 04
08720 VILAFRANCA DEL PENEDÈS

El vostre tres de nou

Benvolguts amics de la colla de Castellers de Vilafranca.

Quan se'm va demanar si em plauria de dir alguna cosa sobre el fet d'haver carregat el vostre tres de nou, vaig recordar que fa ja setanta anys que vinc, cada 30 d'agost, a veure castells a casa vostra. He vist en aquesta plaça els darrers castells de sis i de set de la davallada que seguí a la fi de l'Època d'Or i, així mateix, els castells, també de sis i de set, de la nostra època, començada el 1926. Després n'han vingut altres de set, els de vuit i, recentment, el gran pas que heu donat carregant el tres de nou, amb la qual cosa passeu a ser la tercera colla que el fa.

Des de fa uns dies, quan hom em va telefonar per dir-me que escrivís alguna cosa, he anat pensant i filosofant i, a la fi, he arribat a la conclusió que no m'estranya gens ni mica que hagueu encetat els castells de nou. Es dona el cas insòlit que enguany he vingut tots tres dies de Festa Major a veure castells a Vilafranca i he pogut veure -i viure- tant al primer dia com al tercer (pel que fa al de

Sant Fèlix no cal dir-ho) que els Castellers de Vilafranca teniu la clau mestra que us aplanarà el camí que mena a les grans gestes. Em refereixo al caliu de l'afecció que no fa castells, però que està delerosa de veure'n.

Un botó de mostra vaig poder copsar-lo el primer dia, quan, malgrat que la festa començava a les dotze, amb la gran tronada, els afeccionats als castells no els van poder veure fins a un quart de quatre de la tarda; i el tercer dia, quan es va carregar el tres de nou eren més de dos quarts de quatre... i la plaça encara atapeïda, esperant pacientment una actuació castellera completament a deshora. És precisament aquesta massa d'afeccionats que sembla neutra però que no ho és; aquests carrers, balcons i terrats, plens de gent, el que empeny i esperona els castellers...; i a aquests no els toca altre remei moral que complaure'ls.

Divagacions a banda, crec que el vostre tres de nou serà un profitós revulsiu en el món casteller, sobretot pel fet que fins ara solament hi havia dues colles que

el plantaven amb èxit, mentre que ara ja són tres. L'Alt Penedès rivalitza ja, doncs, amb l'Alt Camp.

Cal tenir present que, ara com ara, a les dues colles vallenques, amb la rivalitat tan pujada de to amb què s'enfronten, potser costarà que altres colles els prenguin la primacia, però també crec que, tal i com està de potencialitat la colla vilafranquina actualment, amb l'ambient de rancior castellera de la plaça i el que ja he dit del comportament del públic que vaig poder veure els tres dies de Festa Major, estic en condicions de profetitzar que, malgrat que potser a curt termini no hi hagi perill que els de Valls perdin la primacia, si que, com a mínim, crec que els de Vilafranca fareu tots els castells -per més alts que siguin- que facin les dues colles de Xiquets vallenques. Ja està dit... i aquesta mena de profecia pertany ja al futur casteller, en el túnel del temps.

Emili Miró

Terrassa, octubre del 87

ADDENDA:

El dia 31 d'agost últim, el gran protagonista del tres de nou va ésser indiscutiblement l'enxaneta. Déu n'hi do els comentaris que s'han produït a l'entorn del fet que si no hagués fet aquella davallada el castell s'hauria pogut descarregar! Va ser un acte de covardia? El meu comentari d'ara se centra en el que deuria pensar des que va arrencar del folre fins que va arribar al cim i el castell va fer llenya després de carregar-lo. No el conec ni sé com es diu, però penso que és tot un «veterà» que

sap la manera de fer la feina ben feta. És el primer tres de nou i ell puja «tranquil» (tot passarà en el breu lapse de vuit o deu segons), però quan és a mig camí es produeixen dues rebrincades en el castell i reacciona fent acte de baixar (qui sap si va pensar que el castell es podria desmuntar sense caure). Això no obstant, el castell es va asserenar al temps que el públic cridava «amunt, amunt!». Aleshores, el menut veu ben clar que tot depèn només de la seva determinació i reacciona pujant

d'una manera tan ràpida que em fa pensar que ben segur que abans no ho havia fet mai amb tanta destresa ni convicció.

Com deia, tot va passar en vuit o deu segons, en el decurs dels quals, un infant va haver de prendre determinacions de molta responsabilitat. En aquesta ocasió, la seva reacció espontània va fer que hagi pogut passar a la història, amb lletres d'or, el primer tres de nou amb folre de la seva colla.

Quan el vegi el felicitaré!

Notes d'aclariment

Demanem disculpes al nostre bon amic i desinteressat col·laborador Joan Balaguer pel vers que vam publicar al número passat en què es donava una imatge errònia de la seva personalitat. Mea culpa.

Per un error involuntari, provocat pel follet que sempre tomba per les impremtes, no vam indicar,

en l'article dedicat als Castellers de soca-rel, que l'enyorat Gabi Martínez va morir el mes de març de 1986. D'altra banda, també hem de remarcar que el seu pare, F. Martínez Novellà, va entrar a la colla el 1963, i no pas el 1953, com apareixia a l'article esmentat.

Un altre lapsus que vam tenir ens va fer oblidar, a l'hora d'anomenar als membres de la junta del Patronat de Castellers de Vila-

franca, que l'Eloi Miralles n'és l'encarregat de les relacions públiques i que el Jaume Palau hi és com a vocal.

Un altre cop el follet ditxós, i aquesta vegada acompanyat per les bruixes que també se les campen a tort i a dret per les impremtes, ens van fer una altra mala jugada. Els més sagaços ja us haureu adonat que el número que figura al butlletí del juny del 1987 no ha de ser el 4, sinó el 3.

«Via crucis» ciclista a Montserrat

Amb moltes ganes de pedalar i encara més d'arribar-hi, vam sortir vint-i-sis «penitents» de Cal Figarot a 1/4 de 8 del matí camí de Montserrat, acompanyats per una moto, quatre cotxes de gent de la colla que ens feien de suport moral -i si convenia físic- en tot moment. La ruta a seguir era Vilafranca - Puigdàlber - Sant Quintí - Capellades - La Pobla de Claramunt - Castellolí - Coll dels Brucs - Can Massana - Monestir. A bona fe que a la majoria ens va fer suar de valent, sobretot enfilant les rampes dels Brucs.

Bé, però anem per parts. Tots ben equipats amb la samarreta que es va encarregar expressament per a aquesta feta, amb l'anagrama de la colla i la inscripció TRES DE NOU a l'esquena, i amb una gorra verda també amb l'escut, començàvem a esgarrapar els primers quilòmetres de la carretera d'Igualada, on ja van començar a formar-se diferents grups. El dia es presentava bo i l'ambient fresquívol feia agafar ànims a les cames.

Arribant a Sant Quintí, la cosa començava a posar-se «tonta». La carretera no era tan planera, i les «paelles» al sortint del poble feien aixecar el cul del seient. A la Font del Bosc es va intentar un reagrupament, però es va seguir als pocs minuts perquè quedàvem a mitja pujada i no estava tampoc previst. Un cop al coll de la Mata, la baixada fins a Capellades va ser d'allò més deliciosa: la directa ben col·locada i «nari-

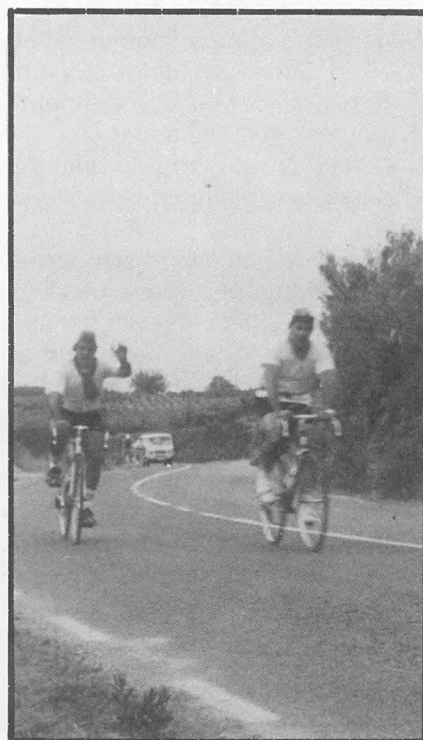
nan», ara el genoll dret amunt, ara l'esquerre, segons si els revolts anaven cap a un costat o cap a l'altre. A Vilanova del Camí hi va haver reagrupament general (aquesta vegada sí) i servei d'aviuallament, consistent en una pera o taronja. «Alea jacta est».

A partir d'aquí i fins poc abans de Can Massana es van anar succeint els abandonaments. Pocs quilòmetres enllà, però llarguíssims per la pujada continuada del trajecte, agafàvem la carretera cap al Coll dels Brucs. Allò sí que era patir! Qui escriu aquestes ratlles, modestament, va quedar convençut que l'esport de la bicicleta en el pla professional és autènticament per a «massoques» totals. I és que realment, per a un que no està avesat a la història, la pujada era molt dura, i més desconeixent el camí, que et penses que serà més ras un cop arribat al coll, però nassos!, que els últims dos quilòmetres fins a Can Massana se les porten, que «s'enrollen» molt malament vaja!. La casa on es reunia el sometent en època del timbaler marcava la partió entre el «delirium tremens» i la «gloria aeternum», és a dir, a partir d'aquí flors i violes. L'èxtasi -no trobo cap més paraula- d'aquells moments contrastava amb la desoladora visió del paisatge, víctima del foc en els incendis de l'estiu passat.

Ara bé, no us penséssiu pas que durés fins al monestir, no. Del trencall a Monistrol fins dalt, com un ou de cotxes amunt, avall i per

tots costats, talment un caos circulatori de pel·lícula americana. I aul, espavila't per allà al mig, fent les mil i una filigranes fins arribar a l'esplanada del restaurant d'auto-servei. Dissert vam ser els qui hi vam arribar, uns més sencers que els altres. Després, tots junts ens vam aplegar a la font dels Monjos per arrodonir-ho amb una bona escalivada de carn i botifarra, tot fent xerinola i comentant les jugades de la «processó».

T

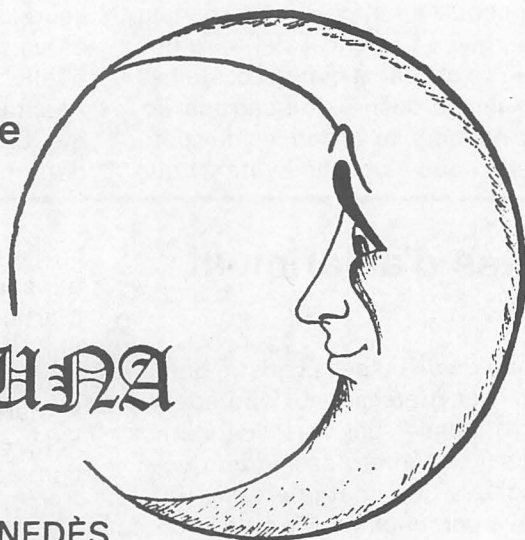
La gresca i l'animació del començament es va anar perdent per la carretera, però es va retrobar a l'hora de l'esmorzar

BAR MUSICAL

amb exposició col·lectiva permanent de
primeres signatures en obres d'art

MITJA LLUNA

c/. Parlament, 30
Telèfon 890 40 99
08720 VILAFRANCA DEL PENEDE'S

«Tingueu pietat de nosaltres» (o: Aigua si us plau!)

Socarrimats verds.

Valga'm Déu quina calor que hem arribat a patir aquest estiu en les nostres sortides! Ja en marxàvem, de fresquets de casa ja, però com en tornàvem? suats i amarrats de dalt a baix, com a lloques. I doncs, que hem d'anar sempre d'aquesta manera? És el nostre destí que a cada castell anem deixant la preuada aigua del nostre cos pell enfora, deshidratant-nos a un ritme vertiginós? Em vénen a la memòria dos exemples molt clars: el 31 d'agost (gloriós dia de sant Ramon que va veure florir el nostre primer castell de nou) a la plaça més castellera, i una setmana més tard a Sant Sadurní d'Anoia. Si haguéssim escorregut totes i cada una de les nostres camises, l'endemà potser hauríem sortit a primera plana dels diaris, acusats de provocar inundacions a tort i a dret i amb «premeditació i alevosia», tal com s'expressen els de la bòfia. I és que no es pot anar pel món fent aquestes coses, oi?

Jo proposo que abans d'acceptar

una actuació es revisi la situació geogràfica del lloc (normalment, quant més alt més fresc) i la previsió meteorològica per a aquell dia. Si les condicions són favorables, és a dir, alçada entre mil i mil sis-cents metres (els experts diuen que a partir de mil sis-cents un hi ha moltes possibilitats d'agafar forts costipats i febres de Malta, i això no ens convé pas), brisa suau que acaroni el rostre i cel clar amb un núvol passatger de tant en tant -per allò de sentir una mica d'ombra sobre l'escalfada testa-, endavant, sense «pegues». Ara bé, si no és així i el sol de justícia se les campa a cor què vols, aleshores exigiria un servei general de dutxes, per anar-hi passant entre castell i castell, cosa que s'agraïria molt, i si pogués ser també, les màximes garanties d'actuació a l'obaga. I a l'astre «que el bombin» o que brilli per la seva absència, que ja ens dona prou la tabarra quan anem a la platja!

AU VENGA!!!

el noi de tona.

Au venga!!!

Nota al marge: que quedi clar, però, que si fem castells com el de la segona ronda del dia 31, per mi ja poden venir els aires saharis amb tots els seus parents tropicals i envair-ho tot quaranta cents dies seguits, que TRES per NOU fan vint-i-set. Nomeés ens en falten vint-i-sis. Au venga!

El tres de nou, més enllà de la gesta

Després del primer esclat de notes eufòriques per la consecució vilafranquina del tres de nou són diversos els punts de reflexió que potser caldria remarcar, notes que vénen de lluny perquè tenen referències centenàries, o que es queden en els temps presents, en aquesta nova època d'or castellera que ens ha tocat l'immens goig de viure i, si m'és permès dir-ho, de protagonitzar, fins i tot pels qui sols exterioritzem el nostre neguit casteller a la plaça, a peu dret.

Era precisament al segle passat, quan els diversos grups socials mantenien unes delimitacions molt marcades, que podríem parlar del fet casteller com a element integrador, i els estudiosos de la història castellera ens han deixat referències diverses de personatges que no pertanyien a les classes populars, però que per Sant Fèlix compartien la mateixa passió dels homes de les terres vallenques i els eren peces substituïbles en els castells que

plantaven a la nostra vila. En aquest temps d'ara les colles castelleres han jugat igualment ben sovint un paper d'integració, pinya conjunta amb els nou vinguts. Però l'intent i consecució de castells de nou presenta una nova línia de conjunció i neguit compartit.

Potser mai com ara ha existit entre tots els homes del món casteller una perspectiva tan clara, em refereixo al que suposa un plantejament seriós d'enlairar castells de nou. Si s'apunta la possibilitat d'una gesta d'aquestes dimensions, la magnitud de la proesa esdevé tan singular que és llavors quan podem parlar de la voluntat encomanadissa de tot un poble, de tots aquells que comparteixen l'hora a la plaça, amb el més sincer suport dels companys de les altres colles que hi són presents. Són instants de clarividència absoluta, potser perquè hi ha consciència que s'està escrivint una pàgina d'història.

Són impressions d'aquell 31 d'agost que l'eufòria del moment no ens permeté sintetitzar però que, al pas dels dies, s'han anat manifestant com a certes. La història que els Castellers de Vilafranca van escriure aquell dia fou també encesa de clarividència absoluta perquè en el fet casteller s'obria un nou camí i es deixava per al museu el més vell dels mites d'aquest àmbit, el dels castells de nou com a exclusivitat val·lenca. Ara ens queda el record joios d'aquell migdia i el sincer reconeixement a tots els qui varen fer possible una gesta que no en té prou amb notes agràides. I d'aquí molts anys, si Déu vol, la que ara és la menuda de casa potser trobarà un petit espai en els seus records d'infantesa, el d'aquell dia que, al coll del pare, veié com una de les més gegantines formacions humanes s'enlairava en un espai tenyit d'un verd de prodigiosa esperança.

Joan Solé i Bordes

En la mort de S. Martorell Vives

Al darrer número de «EL FIGAROT» en glossar la personalitat de l'enyorat vilafranquí Jaume Valero i Ribes, traspasat feia poc, informàvem també, a corre-cuita, de la mort d'un altre convidat amic de la nostra colla, esdevinguda el dia 19 de juny passat; vull referir-me a Salvador Martorell i Vives, més conegut entre nosaltres, per bé que en *petit cercle*, com a l'oncle.

Aquest renom -amb el qual el coneixíem, repeteixo, uns quants castellers- venia donat pel fet d'ésser, precisament, l'oncle d'en Joan Solé i Martorell, un dels nostres castellers de soca-rel (el 1975), qui, dissortadament, va haver d'abandonar la pràctica castellera a causa d'un percaç físic ocorregut a la plaça de toros de Tarragona, el 1974.

La biografia sòcio-política de Salvador Martorell és força densa. A les eleccions autonòmiques del 1984, encara va figurar a la llista del PCC, partit al qual va accedir, com a membre fundacional, arran de la separació d'un grup dissident del PSUC, en la fundació del qual, el juliol del 1936, també havia participat. Unes pinzellades sobre la seva activitat -clandestina o no- les poguérem llegir al desaparegut REGIÓ-3 (del 26-4-84), en un article de Joan Sella que començava amb aquest paràgraf:

Salvador Martorell i Vives, el vilafranquí que va portar la colla a París.

«Algunos observadores dicen de Salvador Martorell que es un hombre con más historia que política. De hecho, su historia es la política de este país vivida en directo durante sesenta años».

Pocs dies després de la seva mort, a l'AVUI (del 25-6-87), Ricard Vinyes, professor d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona, li dedicava, així mateix, una evocadora i sentida glossa, la qual encapçalaven aquestes paraules:

«Em va contar que mai no havia oblidat el moment en què va entreveure la costa britànica aquell abril del 1939. I em va contar que, en l'estona passada fins arribar al moll, els vint-i-nou anys que tenia se li van anar desgranant, sense calma ni pressa; i em va dir que del seu passat ho va recordar tot. Però en tal forma -deia- que els records es trasmutaven en alguna cosa més, en memòria històrica, perquè allí, davant la costa, van deixar de ser anècdotes inconnexes i de diversa importància per esdevenir l'argument que donava sentit a la seva presència en aquella part del planeta: que el món canviés. Del tot. Un sentit que procedia -ho endevinava- de la manera de recordar la seva infància a Vilafranca del Penedès, en una família de ferroviaris (1), la manera d'evocar les festes i ensem la misèria que la població va passar quan després de la Gran Guerra la indústria botera va anar per terra. La imatge viva d'una manifestació de dones que a la Rambla de Vilafranca es van llençar contra cavalls i genets del regiment de Treviño perquè no volien que els seus fills anessin a l'estossinada africana; el record -em deia- de les cordades de presos -obers, pagesos, menestrals- que de tant en tant passaven pel poble en el seu recorregut, a peu, de penal en penal. I el moment de la seva afiliació al sindicat d'indústries de la CNT (2), quan tenia dinou anys. I la seva posterior incorporació, el 1932, al Sindicat Nacional Ferroviari, de la UGT. I després, pel juliol del 36, el seu ingrés immediat al Partit Socialista Unificat de Catalunya. I després, la revolució. I de seguida, la guerra, a les unitats catalanes que van combatre al

front d'Extremadura. I el caos del port de València amb els falangistes trepitjant-los els talons, a temps just d'enfilarse al darrer vaixell que salpava. Tot el seu equipatge era l'uniforme republicà i la voluntat racional de continuar, fos com fos, el que havia començat als dinou anys.»

Ambdós articles, sobretot el segon, s'aturen a desgranar moltes de les vivències de Salvador Martorell en el seu llarg exili, a Londres primer i després a París, fins el seu retorn definitiu a Catalunya per establir-se a Vilafranca. A la capital francesa i després d'una sèrie de vicissituds, assoliria el nostre compatriota un lloc de treball, com a administratiu, al diari comunista «L'Humanité», la qual cosa li va permetre, de poder tirar endavant i viure d'una manera digna els darrers lustres de la seva existència.

L'al·lusió a l'esmentat periòdic parisenc ens porta ara de dret al comentari d'un fet prou important en l'història de la nostra colla; em refereixo a aquella memorable sortida a París, esdevinguda el mes de setembre de 1973. I m'afanyaré a dir que Salvador Martorell va ésser, sens dubte, el veritable artífex per tal que aquesta es produís. Els preparatius per a dur-la a terme es van portar amb molta cautela a casa nostra, a fi i efecte de no aixecar la llebre davant les «autoridades» de l'època que, d'haver-ne estat al corrent, ben segur que haurien anorreat el projecte. De fet, em sembla que, de bon començament, només n'estaven assabentats el propi nebot -Joan Solé-, l'Oriol Rossell, en Lluís Giménez -cap de colla, aleshores-, i en Josep Miret. Jo vaig conèixer la notícia casualment, a Perpinyà, tornant del viatge de noces, a finals de maig de l'any esmentat. En efecte, vaig parar-me a dinar al Rally, un restaurant on ja m'havia portat abans l'Oriol i en el qual treballava de cambrer un exiliat comunista -de cognom Garcia-murcià de naixement, però que parlava perfectament el català. Després de les salutacions de ritual, com a primera paraula va etzibar-me tot de sobte: «Apa!, que aviat anireu a París...». Jo, de primer moment, pensava que

m'ho deia perquè anava acompanyat de la meua dona i potser per allò que «els nens s'han d'anar a buscar a París»; però, en rumiar-ho una mica més, vaig adonar-me que encara no li havia pas dit que m'havia casat... Aleshores, vaig optar per seguir-li el corrent, tot demanant-li: «*l com ho sabeu, vós, això?*». «*Fa un parell de dies que va venir a dinar el senyor Rossell...*» em contestà. Ve't aquí, doncs, com vaig saber que la colla es passejaria aquell mateix any pel Sena, abans que no es fes pública la notícia entre el nostre col·lectiu de camises verdes.

En arribar a Vilafranca, li vaig preguntar al mateix Rossell: «*l, doncs, quan s'hi va a París?*». Tot d'una va canviar de color, tot amoïnat, perquè es pensava que algun dels altres tres ja s'havia xivatat. Després de fer-lo patir encara una mica més, li vaig explicar finalment la veritat... Val a dir que jo també vaig saber guardar el secret i així la notícia no es va escampar fins ben entrat l'estiu. Passada la Festa Major, la colla viatjà a la «*Cité Lumière*». Es feren castells en el marc del festival de «*L'Humanité*» i fou carregada una torre de set enfront d'una altra torre famosa: la «*tour Eiffel*». Era la primera vegada que es plantava una torre de set més enllà dels Pirineus i vull suposar que Salvador Martorell es degué sentir íntimament feliç i més que satisfet.

Em consta que fa uns deu anys va col·laborar també en un infructuós intent de portar la nostra colla a Marsella i, uns anys després, el visitàrem -l'Oriol i jo- a la residència vilafranquina de la seva germana, un matí de diumenge, per tal de tractar d'una possible sortida a Romania, un rumor que en el seu dia va fer força forrolla...; però, de seguida ens adonàrem que, tots plegats, ja havíem perdut una mica el tren, un cop extingida la fogarada d'aquell període que, en el camp de la política, hom anomena *la transició*.

Finalment, doncs, no vàrem poder anar a Romania, però també cal dir que el nostre amic havia tingut encara, amb anterioritat, una altra deferència envers la colla de la seva vila nadiua; així, el 1978, actuàrem a Montjuïc -vull creure que fou gràcies també a la seva

insistència- en ocasió de la Festa de Treball, organitzada pel PSUC. Això va representar, en certa forma, una reedició, en terror propi, de l'experiència viscuda a París, cinc anys abans i a redós de «*L'Humanité*».

No havia tornat a veure Salvador Martorell en el decurs d'aquests últims anys. Sovint, però, havia preguntat per ell al seu cunyat que viu a la carretera de Sant Martí. La notícia de la seva mort, per inesperada, va sorprendre els qui l'havíem conegut i ens va colpir de veres. De segur que ens

hauria abellit de poder-li dedicar algun dia un pilanet d'homenatge, en reconeixement al seu interès envers la nostra colla. Malauradament, però, això no ha estat possible. I m'he hagut de conformar, el 8 de setembre passat, a dedicar-li uns instants de remembrança, tot fent memòria que feia just catorze anys que els Castellers de Vilafranca -els seus- havien pogut plantar, gràcies als seus bons oficis, una torre de set al bell mig de la capital de França. A reveure, *onclu!*

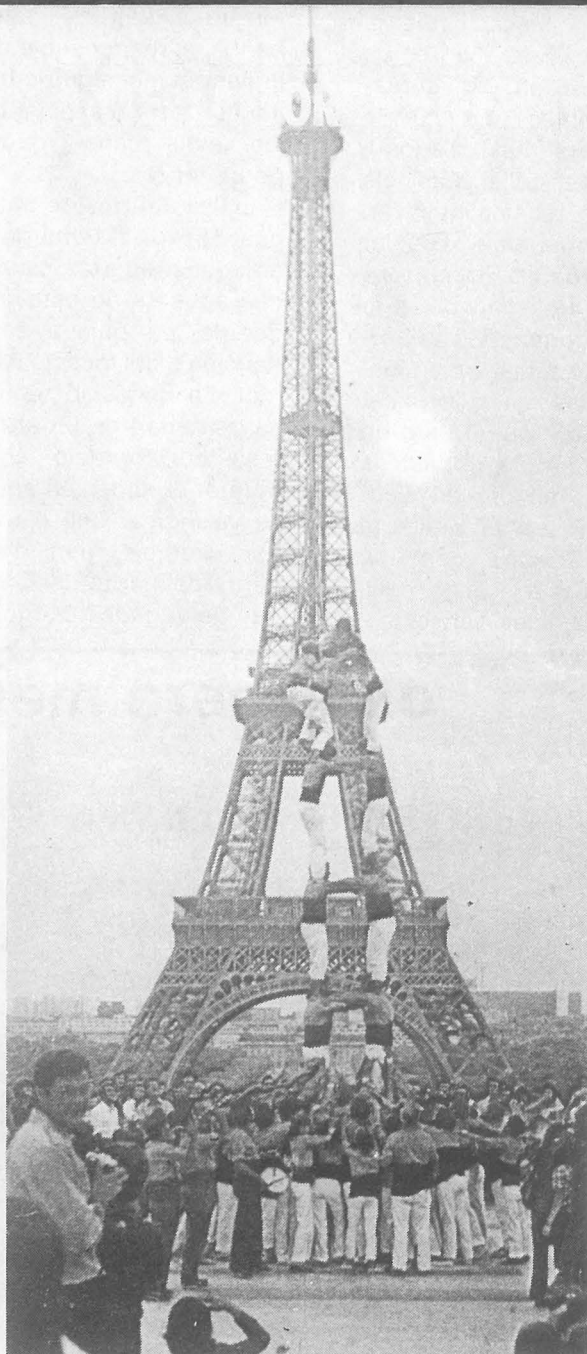
Eloi Miralles

(1) De fet, això no era ben bé així, sinó que a casa seva eren boters. Martorell va entrar a treballar a la banca, de jovenet, però, ben aviat, la seva afició pels ferrocarrils el va fer decantar envers una altra feina: la de factor d'estació de tren.

(2) Els seus familiars han manifestat les seves reserves sobre aquesta afirmació, qüestionant-ne, doncs, la validesa.

ESPECIAL / DOMINGO EL CORREO CATALAN

14/10/73

Xerrada castellera

Els nervis i la falta de confiança van impedir fer el tres de nou a la festa de Màrtirs Street

La reunió castellera del dia 4 d'agost passat va venir molt marcada per l'actuació que s'havia realitzat tres dies abans a la festa del carrer del Vall del Castell i, sobretot, va servir per analitzar l'intent de tres de nou que s'hi va fer. Durant un parell d'hores es va parlar de com havia anat aquest intent, es va intentar esbrinar què havia fallat i tothom hi va poder dir la seva -en aquest sentit cal destacar la nombrosa assistència i la gran participació que va tenir aquesta xerrada castellera.

Va obrir la reunió el cap de colla, Carles Domènech, qui va fer un resum del que havia estat la temporada fins aquell dia i es va centrar sobretot en les actuacions dels Monjos (dia 19 de juliol) i de Màrtirs (dia 1 d'agost). Tant el cap de colla com els membres de la tècnica que van intervenir després van recalcar que la temporada era bona, tot i la caiguda del tres de nou, a la qual no calia donar més importància de la que tenia. En aquestes intervencions es va explicar que s'havia cregut que no era bo jugar-se la temporada de castells de nou refiant del dia de Sant Fèlix i, per tant, es va preveure l'actuació de Màrtirs com un assaig general, del qual calia treure conseqüències sense que

això significués que s'hagués de llençar el barret al foc perquè no s'havia carregat.

Alguns dels assistents van comentar aleshores que donava la impressió que hi havia desorganització en el moment de muntar el peu i el folre, i també es va apuntar que alguns castellers no varen pujar al folre i que uns altres no sabien ben bé què hi feien, allà dalt.

Per part de la tècnica es va argumentar que, més que desorganització, el que hi va haver van ser nervis ja que tothom sabia on havia de pujar i quina era la seva missió a dalt del folre. D'altra banda, el responsable del folre va indicar que si algú no havia pujat, aquest fet s'escapava bastant de les seves mans i que ell no hi podia fer res.

L'anàlisi del tres de nou va continuar tocant el tema de la pinya i, en aquest apartat, es va convenir que aquesta no estava ben arrodonida, en part a causa de la deficient col·locació de l'entari-mat. La comissió tècnica també va demanar, en un altre aspecte, més col·laboració a l'hora de muntar el folre i, en aquest sentit, es va indicar que els qui pugen, per exemple, han d'estar pendents dels crits del Galofré, cosa que de vegades és molt difícil de

complir perquè hi ha massa xivarri i no se sent res.

Això de banda, els membres de la comissió tècnica van manifestar que creien que hi ha una falta de confiança en nosaltres mateixos, sense que existeixin motius aparents. Pel que fa a aquesta falta de confiança, un dels contertulis va treure l'exemple d'una de les colles que van actuar a Màrtirs, la qual va descarregar un quatre de vuit amb moltes dificultats ja que es va haver de treballar molt, cosa que és digna d'admirar. Seguint amb aquest exemple, per part de la comissió tècnica es va assenyalar que si nosaltres fem un quatre de vuit i el descarreguem tot i que hagi anat malament, en lloc d'estar contents per haver-lo defensat i descarregat, tenim la tendència a criticar i a crear malentesos innecessaris. De tot plegat es dedueix que allò que és un mèrit per als altres (mèrit que nosaltres reconeixem), no té cap valor si ho fem nosaltres i, a més, encara ho critiquem.

La reunió es va acabar fixant-nos uns objectius de cara a la Festa Major: calia insistir en el tres de nou i preparar el cinc de vuit, la torre de vuit, el tres de vuit i el quatre de nou, per si era necessari.

el número més casteller

CASTELLERS DE VILAFRANCA

Loteria Nacional Rifa de Nadal

22 DESEMBRE 1987

Núms. **17.963**
39.827

El portador del present taló juga la quantitat de VUITANTA pessetes a cada un dels números.

Nº 00007

Dipositària,
Colla Castellers de Vilafanica

Tot taló esquinçat o esmenat serà nul·l. Ceduca als tres mesos. Números dipositats a la Caixa Penedès.

A cau d'orella

Al desplaçament a Béziers, les dones dels castellers varen ser les nostres principals «fans». Això sí, no ens les podíem treure de sobre! Cal fer esment que van aguantar les caminades i la calor amb més fermesa que molts castellers, i també convé remarcar que no van fallar a cap de les actuacions, cosa que no podem dir de tots els castellers que componien l'expedició.

Finalment, per la nostra Festa Major hem tingut pintada l'entrada del nostre Casal. Després dels aiguats dels primers dies d'octubre, no han sortit goteres!, i la pintura es manté immaculada. Voldríem felicitar la comissió d'obres per aquesta feina ben feta -encara que amb retard-. Si més no, sempre ens queda la recança del passadís que desmellora l'entrada de la nostra seu social. No es pot treure? Coneixem alguns voluntaris que no cobrarien res per enderrocar-lo.

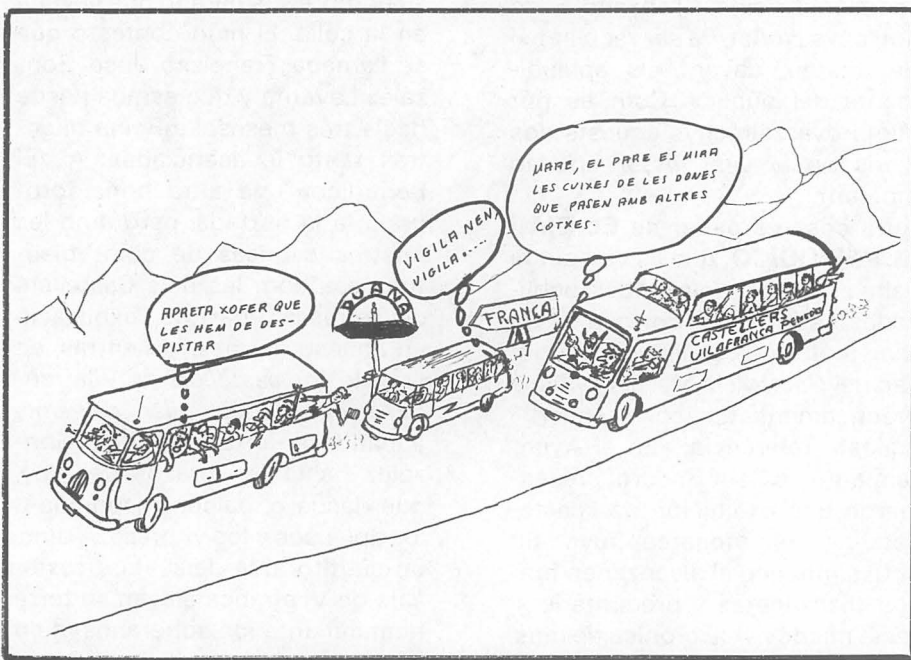
El nostre amic Xena -home de l'any a la nostra vila- el dia que vam assolir el tres de nou li van fer la guitza unes pedretes que es dissolen soles, o surten per un conducte que s'estira o s'arronsa -amb dependència de l'estat psicològic, situació i companyia-, i es va veure obligat a allitar-se. Sabem que ja està recuperat, tan sols ens queda desitjar-li que no li repeteixi i que en el pròxim castell de nou que intentem pugui ser entre nosaltres.

Aquest any, durant l'exhibició castellera del dia de Sant Fèlix, els Castellers de Vilafranca vàrem poder gaudir d'unes ampolles d'aigua que ens va subministrar desinteressadament el nostre company Fèlix Balanyà. No podien els administradors de la nostra Festa Major fer-se càrrec d'aquest servei, ampliar-lo als tres dies de la nostra festa i que en poguessin gaudir totes les colles castelleres, balls i comparses?

La comissió que s'encarrega del futbol ja té l'equip d'alevins format. Els ha sortit un equip mixt!, aclarim-ho, està format per nens i nenes. Estem totalment convençuts que si les nenes poden fer castells, també poden jugar a futbol. I que s'espabilin els nens! Nois i noies, que el COFUBA us sigui propici.

Continua oberta la subscripció pública al Pic Ruiss, de 3.252 metres, i no d'alçada precisament, sinó de tovallola, per tal d'eixugar les babes del nostre mai prou alabat president, cada vegada que la Marta fa -i desfà, que no n'hi cau ni un!- el pilar de cinc. Al moment de tancar l'edició s'havia arribat als 2.650 metres, si fa o no fa els dels Encantats i s'espera arribar a curt termini als de la Pica d'Estats (3.143 metres). On no s'arribarà de segur, però, serà als del Tukuche. Això queda pel Xavi de Guardiola, que li ha sortit barba i tot de tant fer cua per poder arribar al cim.

Cal fer constar que, ara com ara, el Pic Ruiss representa la màxima alçada del Pirineu, si es té en compte la del gratacels de 250 pisos que hom a construït al capdamunt. Tota la premsa de la zona, a banda i banda de la serralada, des del quinzenal «Animalades» de Banheras de Luishon fins al setmanari «Bestieses» de la Seu d'Urgell, s'ha fet ressò de la singular notícia que parla que, ben aviat, els Castellers de Vilafranca plantaran a dalt de tot el tres de nou, per tal de poder figurar l'any que ve al llibre Guinness dels rècords.

Per endavant

Dia 1 de novembre - Actuació a la plaça de la Vila de **Vilafranca del Penedès**, festa de la colla.

Dia 14 de novembre - Actuació a la plaça del Penedès de **Vilafranca del Penedès**, aniversari de la penya blanc i blava.

Dia 15 de novembre - Sortida a **Sitges**, aniversari dels Castellers de Sitges. Compromís de quatre de vuit.

Dia 29 de novembre - Exhibició castellera sorpresa a **Vilafranca del Penedès**.

I parlant encara del nostre president, s'ha de dir que, d'ençà el dia 19 d'octubre, s'ha convertit en el president més televisiu de totes les colles castelleres. Per cert, que a l'hora de dinar d'aquell dia, a moltes llars catalanes hom es feia la mateixa pregunta: qui són aquests que són al costat del Sr. Just dalt del balcó de l'Ajuntament de Sant Sadurní?

Resposta correcta: dos dels ingredients de la «Zarzuela» (i no de peix, precisament).

Castelleries reials

Déu n'hi do el que va publicar la premsa escrita arran del *pilaret* a Sant Sadurní, davant dels reis d'Espanya!

El primer que vàrem fer el dimarts, dia 20, va ser una recopilació integral de tots els diaris on apareixia la notícia i ens adonàrem que, per bé que, excepcionalment, el tractament d'aquesta en alguns fou correcta, en d'altres les rucades que hi poguérem llegir arribaren a extrems insospitats, palesant un total desconeixement de la realitat castellera.

Per començar, **L'AVUI** i **LA VANGUARDIA** es van cobrir de glòria. Ambdós asseguraven que els que havien fet el pilar eren castellers de Vilanova. Ja hi som! El nostre primer diari en català presentava una foto a primera pàgina, amb els reis i el Siscu i la llegenda: «El rei saluda la gent amb l'anxaneta al coll». A l'interior, una altra foto amb ells dos, acompanyats de dos presidents, el de la Generalitat i el nostre i la primera *capada*: «Des del balcó de l'Ajuntament de Sant Sadurní, el rei agafa a coll l'anxaneta d'un pilar de cinc dels castellers de Vilanova». A la crònica de la diada hi trobem la segona, en l'apartat «Pubilles i anxanetes»: «Els castellers de Vilanova van fer-hi un pilar de cinc al balcó i el rei va alçar l'anxaneta i el va aguantar a coll una estona». Per la seva banda, «La Vanguardia», també en comentari de les seves pàgines interiors, parlava de «Un castell», assegurant que: «Mientras permanecían (els reis) asomados al balcón del Ayuntamiento, los «castellers» de Vilanova construyeron una torre humana de «uno por cinco», rematada por un «enxaneta» -en este caso, un niño de 9 años- que fue recogido por el propio don Juan Carlos». Definitiu!

Res a dir, en canvi, sobre el que publicaven **EL PAIS** i **DIARI DE BARCELONA**. Al primer, en un requadret de la portada s'hi llegia, entre altres coses, que els reis «contemplaron una demostración de castellers», mentre que a l'interior un peu de foto (aquesta només amb el rei, el Siscu i el Just) testimoniava: «el Rey recoge al *anxaneta* de los castellers de

Vilafranca des del balcón del Ayuntamiento de Sant Sadurní» i a la crònica corresponent es corroborava que «Los Reyes visitaron la Casa Consistorial de Sant Sadurní, donde los castellers de Vilafranca levantaron un *pilar de cinc*. Don Juan Carlos salió al balcón, desde donde gogió en brazos al *anxaneta* -Francisco José González, de nueve años-, que coronaba la torre humana». Cosa semblant al *Brusi*: foto a la portada, amb tota la *Plana Major* dalt del balcó i el rei i l'enxaneta saludant la concurrència, amb l'explicació corresponent: «El rei Joan Carles va agafar l'anxaneta, Cisco, des del balcó de l'Ajuntament». A dins, una altra foto, amb el pilar sencer de dalt a baix i rebllant: «Joan Carles agafa l'anxaneta des del balcó consistorial». El comentari de fons esmentava que «Un grup de castellers de Vilafranca del Penedès van fer un pilar de cinc i l'anxaneta, de nou anys d'edat, va ser recollit pel Rei mateix davant els aplaudiments del públic». Com es pot comprovar, almenys aquests dos diaris no la van *vessar* en cap moment.

Altra cosa és parlar de **EL DIA** i **EL PERIODICO**, que es van dur la palma quant a animalades publicades. La foto de la portada de «El Dia» molt bonica, amb els reis, el cap del *Gatsby* i la Marta i el Siscu pràcticament de cos sencer i aquesta referència: «En el Ayuntamiento de Sant Sadurní presenciaron una exhibición de «castellers» y el monarca tuvo un acto simpático al alcanzar en brazos «l'anxaneta» y preguntarle si tenia miedo». A la crònica de dins, l'apartat «Castellers» assegurava que: «En la plaza del Ayuntamiento, la *Colla dels castellers* de Vilafranca del Penedès hicieron una torre ante los Reyes y las autoridades. Don Juan Carlos y Doña Sofia contemplaron complacidos el espectáculo mientras escuchaban las explicaciones que les daba el *cap de colla dels castellers*, que se encontraba junto a ellos en el balcón del ayuntamiento. Todos guardaron un relativo silencio mientras el *enxaneta*, el niño que se situa en la cima de la torre, escalaba hasta el balcón

del ayuntamiento». L'apoteosi la trobem en una pàgina de dins titulada «Lavadero Real», amb un altra foto del balcó i amb la llegenda «Saludos a la colla» a la que segueix aquesta explicació: «El rey don Juan Carlos saluda a la colla de castellers que elevó una torre en su honor. La Reina sonríe mientras tanto a los equilibristas. Al lado del Rey el *cap casteller* se muestra encantado de que nadie se haya caído al suelo. Y todos felices». I «comiendo perdices», podríem afegir. A la mateixa pàgina hi llegim la «Felicitación real al pequeño casteller» amb aquest text: «El rey Don Juan Carlos fue el encargado de aupar hasta el balcón de la Casa Consistorial al pequeño *anxaneta* que encumbró la torre. El Monarca lo sostuvo en sus brazos mientras saludaba al público y lo primero que le dijo al cogerle fue «Molt bé». Después le preguntó su nombre y el tiempo que llevaba en la colla. El niño contestó que se llamaba Francisco José González Layunta y que estaba desde hacía tres meses. La Reina mientras tanto le acariciaba». A «El Periódico» una altra bona fotografia a la portada, però amb les nostres camises de color blau-turquesa com les dels Castellers de Terrassa, i part de l'explicació en aquests termes: «Mientras, en la calle, los castellers de Vilafranca iniciaban un *pilar de cinc*, aupando al *anxaneta* Cisco González hasta los brazos del Rey, que desde el balcón respondía a los aplausos y los vítores». A dins, un subtítol que deia: «Los castellers de Vilafranca elevan su torre humana ante los soberanos» i en la crònica de la jornada, després de repetir el comentari de la foto de la portada, també s'hi pot llegir: «Cisco González Layunta, el niño que acabó en brazos de don Juan Carlos, explicó tímidamente que el Rey le había preguntado si tenia miedo y el tiempo que hacía que participaba en las torres humanas, manifestación cultural a la que, al parecer, es muy aficionado el monarca». No hauria estat de més que haguessin afegit que el rei ve d'incògnit, any rere any, a veure castells a la Festa Major de Vilafranca, i a Valls, per

Santa Úrsula, i al concurs de Tarragona cada dos anys... Posats a dir bestieses no entenem com no s'hi van abonar més. Per cert que, en una de les fotos d'aquesta pàgina interior s'hi aprecien diversos castellers: el «Rissus», el «Pegaso», el «Biscuter» fill, el «Durich»... i la «Guapa»!

Finalment, volem deixar constància que també el vilafranquí **COMARCAL ESPORTS** va informar el mateix dimarts de la visita reial, malgrat que sense cap foto dels castells de la vigília. Heus ací el comentari, sota el títol de «Dilluns amb el Rei a Sant Sadurní»: «Dilluns, al matí, amb motiu de la visita reial a Sant Sadurní d'Noya, els Castellers de Vilafranca oferiren una extensa mostra del seu art en enlairar formacions humanes; aquesta pogué ésser seguida per televisió amb motiu de la retransmissió que Televisió

Espanyola a Catalunya oferí de l'estada dels monarques a la capital del cava. Cal remarcar que durant la breu estona que els monarques van ser al balcó de l'Ajuntament s'hi portà un pilar i S.M. Joan Carles I els féu l'honor d'agafar l'anxaneta i pujar-lo al balcó. Tot seguit, una comissió de la colla va ésser present en la recepció oficial que els reis oferiren a la Casa de la Vila». Cal aclarir que aquesta comissió estava formada únicament pel president i l'anxaneta que va pujar al balcó, els veritables protagonistes, juntament amb els Reis, de la matinal castellera.

I això és tot. Com es pot comprovar, n'hi va haver per a tots els gustos. Restem ara delerosos a l'espera del que diran les revistes del «corasón». De segur que n'hi haurà per a sucra-hi pa....

«El cartero Real de su Majestad»

L'actuació davant del rei d'Espanya va comportar comentaris molt diversos

Gran silenci a la plaça,
el castell va a començar,
tot just el peu del castell es forma
i la pinya es va apretant.
Se sent una veu segura:
vinga nois, endavant!

Pugen els segons,
el forro es va formant,
el cap de colla crida els terços,
la gent es mira expectant.

El silenci continua,
els quarts estan col·locats,
a tots el cor ens batega:
és l'hora de la veritat.

Vinga amunt!,
les gralles ja toquen,
redobla el tabal,
el castell comença a enlairar-se,
va dret com un pal.

Els dosos són al seu lloc, la cassola s'hi fica,
l'anxaneta va pujant i tot el pom l'anima;
de sobte una batzegada fa el castell tremolar,
l'anxaneta es descoratja, de cop comença a baixar.

A la plaça es trenca el silenci,
tothom comença a cridar:
- vinga nano, no t'espantis,
que això s'ha d'aguantar!

Com esperonat per tanta cridalla
torna l'anxaneta a pujar,
s'enfila com un dimoni,
la gent no para de cridar.

Sobre la cassola ja es troba,
decidit aixeca la mà,
la plaça tremola, i esclata com un clam,
ara és un crit de joia,
un aplaudiment triomfant.

El castell es relaxa i per això llenya fa,
els castellers s'abracen i riuen,
ploren d'emoció.
El primer tres de nou ja fa història,
és Festa Major.

Sant Fèlix no ho va veure,
però sí que ho va fer Sant Ramon;
que l'afició castellera de Vilafranca
és la més gran del món.

Castellers de Vilafranca, a la fita heu arribat,
força, equilibri, valor i seny no us manca,
a la plaça ho heu demostrat.

F. Subirana

Ja era hora!

Que a Vilafranca hi havia dues colles de castellers, no és cap notícia. Que quan actuàvem a la mateixa plaça les dues colles no ens ajudàvem, tampoc no era notícia.

Que a Vilafranca les dues colles fan castells, no és res de nou. Que ara quan es fan castells les colles s'ajuden, sí que és una cosa nova. Qui o què ho ha fet possible?, doncs hi ha algunes versions:

La festa del «Coro»? És cert que aquell dia, darrera la Font del Coro, hi havia dues colles per fer castells i que, ningú no sap com, però de cop es trobaren fent mans juntament verds i vermells. O potser el TRES de NOU del dia 31? La veritat és que la fita era important i que tot Vilafranca n'era conscient, però si algú ho respirava i vivia de veritat, eren els qui es trobaven davant de la Casa de la Vila.

Estic segur que sense cap mena de consigna, amb una estranya i bonica unanimitat, les dues colles es van aplegar a fer una pinya digna del castell que posteriorment es va assolir.

La importància d'això, per mi, no és el perquè, sinó la realitat, i aquesta realitat m'agrada, i alhora em demostra que és possible fer castells i ajudar a fer castells a qui no porta la mateixa camisa.

Ja era hora, és bonic i això demostra voluntat de col·laboració, cosa que en els castells és imprescindible.

Podríem dir que alguna cosa s'ha trencat, i que un altra s'ha començat a unir. Que durí i enhorabona.

J.L.L.J.

FOTO PETRUS

La primera exposició a Cal Figarot

El dia 6 de setembre passat es va clausurar la primera exposició de presència artística que la colla dels Castellers de Vilafranca «apadrinava» al seu local social de Cal Figarot.

Les recents condicionades sales que pertanyen a la part davantera superior del nostre casal foren les que, de moment i mentre no puguem gaudir de la sala definitiva que sembla ser que s'ubicarà a la part baixa, al costat de l'entrada principal, aplegaren les meravelloses obres dels dos artistes que van tenir l'honor d'inaugurar la primera fita, consumada felicitment, de la recentment creada Comissió de Cultura.

Els dos artistes, Carmen Andrés i Josep Agustí, ceramista i escultor respectivament, en sortiren molt ben lliurats segons que es desprèn dels comentaris i de les crítiques rebudes, tan personals com mitjançant la nostra premsa local, car un aficionat de Les Cabanyes adreçà al setmanari «El 3 de Vuit» una carta on ressaltava les excel·lències de les obres exposades a Cal Figarot.

Fent un petit repàs dels fets, recordem que l'exposició s'inaugurà el 23 d'agost, una setmana abans de les Festes de Sant Fèlix, a fi que l'afició que passés pel Figarot veiés el que teníem ganes de voler mostrar: una obra de primera categoria, i uns artistes

amb un historial el suficientment ampli i capaç per poder agradar artísticament i comercialment a la majoria.

Ja era l'hora anunciada i tot restava a punt: els administradors, el nostre president del Patronat de Castellers, els de la Comissió de Cultura, els invitats, els periodistes i fins i tot el cava «Els Castellers». Tan sols hi mancaven els artistes; una hora tard arribà la Carme Andrés, i quan l'acte de la inauguració ja era pràcticament enllestit i les patates es combinaven amb el cava en els nostres estómacs, es presentà el Josep Agustí tan panxo i amb la llista de preus sota el braç. La qüestió és que tot va anar d'allò més bé, que les administradores descobriren el «secretíssim» premi d'Honor que la colla donarà al guanyadors del concurs de fotografia, que molt aviat sabrem qui és (però, d'això, ja en parlarem en la propera ocasió). De moment, cal donar l'enhorabona als artistes, al Josep, de Montblanc, i la Carme, de Tarragona, pels seus contactes adquirits i les vendes realitzades; els donem les gràcies per la magnífica peça amb què obsequiaren la colla per poder configurar el futur fons d'art, i gràcies també a la Junta de la colla pels favors rebuts, amén.

Mossèn

Les dues sales de Cal Figarot «es van posar guapes» amb l'exposició

Actes de la Festa de la colla

Dia 1 de novembre, a la 1 del migdia, a la plaça de la Vila

EXHIBICIÓ CASTELLERA

amb el QUATRE DE NOU i el que convingui. Ens acompanyaran els Castellers de Terrassa -amb intent del quatre de vuit- i potser alguna altra colla.

A continuació, a la mateixa plaça

VERMUT POPULAR

Aquest dia s'inaugurarà l'exposició d'obres presentades al Concurs de Fotografia «Castellers de Vilafranca», que estarà oberta fins el 29 de novembre. A la tarda es reunirà el Jurat d'aquest concurs i n'emeterà el veredict.

Dia 8 de novembre

IV CURSA CORRE-VERDURA

de vehicles amb rodes i sense motor

Sortida de Cal Figarot a 2/4 de 12 del matí.

El recorregut serà pels barris de les Clotes, l'Espirall, el Molí d'en Rovira, el Poble Nou i finalitzarà al de Sant Julià, on es repartiran els premis de

15.000 ptes. pel primer classificat

10.000 ptes. pel segon classificat

5.000 ptes. pel tercer classificat

i obsequis per a tots els participants, amb premis especials per a la mainada.

Després del lliurament de premis hi haurà suc-i-mull i pica-pica

Dia 21 de novembre, a 2/4 de 6 de la tarda, al camp n.º 3 de la zona municipal

PARTIT DE FUTBOL

entre CASTELLERS CASATS i CASTELLERS SOLTERS

Dia 22 de novembre. Ens visitarà el Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, l'Honorable Joaquim Ferrer

A les 10 del matí, al Pavelló del Casal

PARTIT DE BÀSQUET

entre DUES FORMACIONS DE LA COLLA

A les 12 del migdia: Arribada del Conseller a la vila per visitar el nostre local

A la 1: **Exhibició castellera** al pati de Cal Figarot

A les dues de la tarda: Vermut popular, al mateix lloc

Dia 29 de novembre. **DIADA DE LA COLLA**

A les 12 del migdia, **MISSA** a la Basílica de Santa Maria, amb el lliurament als assistents de la tradicional estampa.

En sortir de la missa, típica fotografia de la colla davant el monument *als Castellers*.

A continuació **EXHIBICIÓ CASTELLERA SORPRESA**

A les 3 de la tarda **DINAR DE GERMANOR** al pavelló poliesportiu municipal de la zona esportiva, al que clourà un magnífic ball, amenitzat pel conjunt CHUPI

